

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXIX Kaina 30 c.

PENKTADIENIS — FRIDAY, RUGSĖJIS — SEPTEMBER 20, 1985

Nr. 184

Tautoje rusena laisvės jausmas

BALYS GAJAUSKAS
iš Permės lagerio

(Tėsinys)

Okupavę mūsų kraštą, igiję patirties ant kitų tautų sprando bolševikai puolė atimti iš lietuvių tautos literatūrą, muziką, vaizduojamąjį meną, net jos praeitį — istoriją. Surūšiavo mūsų kultūrą: i „liaudišką“ ir „nacionalistinę“. Jų supratimu „liaudiška“ ta, kurią galima įsprausti i „mokslo mokslo — marksizmo-leninizmo“ rėmus. O kuri netelpa i šiuos rėmus — „nacionalistinė“. Kultūros veikėjus, kurių veikalai pakliuvo i draudžiamų knygų sąrašus, pasmerkė užmarščiui. Net jų pavardžių neminėjo, o jeigu negalėjo nutylėti, tai atsimindavo juos plūdami. Jaunoji karta mokyklose nieko apie juos negirdėjo — mokytojai tylėjo. Tik palėpėse išlikusios knygos bylojo apie jų kūrybą. Lietuvių kultūros darbuotojams gyvenantiems užsienyje tuoj priklįjavo „imperializmo tarnų“ etiketę ir manė įkalę paskutinę vinį i jų karsto dangtį. Taip „palaidoje“ daugelį rašytojų, muzikų, dailininkų ir kitų kultūros darbuotojų jie nuskurdino kultūrą Lietuvoje. Bolševikai ne tik nutylėjo dabartinių išei-

vių kūrybą. Rinko įvairią literatūrą išleistą Lietuvos laikais: politinę, religinę, filosofinę, visuomenės mokslų, net grožinę, jeigu autorius gyveno užsienyje, buvo suimtas ar ištremtas. Daug Lietuvos laikais išleistų laikraščių, žurnalų, knygų supleskėjo laužuose, sudegė fabrikų kūrėklose. Kitas krovė i sandėlius ir perdavė stambioms bibliotekoms. Čia sudarė specfondus, tai yra, knygų kalėjimus. Ten laikomas knygas gali gauti paskaityti vietoje tik turintys įpatungus leidimus. Šiuos leidimus gauna tik patikimi valdžiai žmonės, kuriems tokia literatūra reikalinga profesiniais tikslais. Iš užsienio gaunamos knygos kuriose, bolševikų manymu, yra ezinių minčių, taip pat atsiduria specfonduose, kad nepasiektų platesnės visuomenės.

Tautą lengviau apkavilinti kai ji gyvena dabartimi, kai jos didžiausias rūpestis yra kova dėl kasdieninio duonos kėsnio. Dar lengviau ją kvailinti, kai ji jau tiek apkavilinta, jog nemato savo skurdžios dabarties, o gyvena propagandos primestomis iliuzijomis. Kai iš tautos atima atmintį, tai ji nežino, kas ji buvo, ir kas yra.

(Bus daugiau)

Amerikoje lankosi Lenkijos katalikų primas kardinolas Josef Glomp. Jis viešės aštuonias dienas. Nuotraukoje jis su Philadelphiaus arkivyskupu kardinolu John Krol (dešinėje) prie Laisvės Varpo.

Naujųjų nacių grupės teismas

nuostoliai yra didesni.

Užsienio spauda primena premjeri Thatcher jos žodžius po Gorbaciovo apsilankymo Britanijoje. Ji pasakė, jog Gorbaciovas jai patinka, su juo bus galima vesti biznį. Dabar Gorbaciovas parodė, kad už jo gražios šypsenos slepiasi plieno dantys.

Britų užsienio reikalų ministerija pareiškė, kad sovietų vyriausybė turi nešti atsakomybę dėl šio epizodo, kurio Britanija nenorėjo. Spaudos agentūra Reuters daugiausia dėl tų trėmimų nukentėjo, nes neteko Maskvoje dviejų korespondentų. Britų ambasadorius Moksvoje Sir Bryan Cartledge pasakė, jog ištremtieji anglai yra nekalto keršto aukos, kada ištremti sovietai buvo aiškiai identifikuoti sovietų žvalgybos agentai.

Nauja japonų gynybos programa

Tokijo. — Japonijos vyriausybė patvirtino naują gynybos planą. Japonų gynybos reikalams ateinantiems penkeriems metams patvirtinta 76,5 bil. dol. suma. Oponentai kaltina, kad tokios sumos prasilenks su tradicine japonų politika, kuri gynybos reikalams skirdavo tik vieną naušimtį valstybės metinių pajamų (gamybinio visuminio produkto). Užsienio reikalų ministeris Shintaro Abe pareiškė spaudai, kad nauja programa nebūtinai turi pralenkėti tą vieną naušimtį. Priklausys, koks bus tas visuminis gamybinis produktas.

— Prancūzijoje streikuoja aerodromų kontrolieriai. Jie raikalaudžia didesnių pensijų. Aviacijos transportas beveik sustabdytas.

— Libano premjeras Karami pagrasino, kad jei nesibaigs civilinės kovos, jis pasitrauks iš pareigų.

Seattle. — Naujųjų nacių „ordino“ narių teisme kaltinamasis Denver Daw Parmenter papasakojo, kaip Ordino nariai planavo nužudyti buvusį valstybės sekretorių Henry Kissinger ir trijų didžiųjų televizijos stočių vadovus. Organizacijai buvo reikalingos lėšos, kurios buvo planuojamos gauti apiplėšiant bankus, šarvuotus pinigų vežimojimo automobilius. Tarp planuojamų nužudyti asmenų buvo David Rockefeller. Pats liudininkas Parmenter turėjo nušauti NBC televizijos prezidentą Fred Silverman.

Liudininkas pasakė, kad Seattle mieste planuojant ginkluotą plėšimą atėjo žinia, kad mieste lankysis prancūzas baronas Elie de Rothschild. Buvo nutarta susprogdinti „Four Seasons Olympic“ viešbutį, kur viešėjo Rothschildas. Iš to plano nieko neišėjo, nebuvo sprogmėnų ir nepavyko rasti savižudžio kandidato.

Teismas išgirdo iš liudininko, kad įvairūs plėšimai davė Ordinui apie 5 mil. dol. Buvo planuojama įsteigti Siaurinių Vakarų apygardoje nepriklausomą nuo Washingtono valstybę, nes Ordino nariai buvo įsitikinę, kad Washingtoną „tvarko“ Amerikos žydai.

Už bendradarbiavimą su prokuratūra liudininkui Parmenteriui, kuris gavo 20 metų kalėjimo bausmę, buvo pažadėta, kad jis bus laikomas „patogiame“, o ne didžiausio saugumo kalėjime. Iš 23 suimtų tos rasistinės organizacijos narių 11 pažadėjo bendradarbiauti su kaltintojais.

Liudininkas Parmenter pasakė, jog grupės vadai savo pokalbiuose kalbėjo apie televizijos programų direktoriaus, režisieriaus Norman Lear nužudymą. Sarašuose buvo keli teisėjai, vadinami „baltojos rasės išdavikai“. Grupė, kaip žinoma, nužudė Colorado radijo pranešėją, žydą

Berg. Kaltinamas jo nužudymu Bruce Carroll Pierce teisme pasirodys vėliau. Buvo nužudytas ir pačios grupės narys Walter West iš Idaho, nes jis „per daug kalbėjė“ apie grupuotės planus ir veiklą. „Ordinas“ turėjo absoliučios tylos taisyklės.

Tarėsi dvi New Yorko politikės

New Yorkas. — Dvi demokratės politikės turėjo New Yorke priešpiečius ir tarėsi dėl artėjančių rinkimų. Pasitarime dalyvavo Geraldine Ferraro ir Brooklyno distrikto prokurorė Elizabeth Holtzman. Jos abi rengiasi kandidatuoti i JAV senatą ir gali susikirsti pirminiuose demokratų rinkimuose.

Išleidžia „Pravdą“ anglų kalba

St. Paul. — Minnesotoje buvęs laikraščių leidėjas Charles Cox nutarė, kad Amerikai reikalingas anglų kalba leidžiamas sovietų laikraštis. Jis paskelbė, jog bus spausdinama anglų kalba sovietų „Pravda“. Prenumerata bus 630 dol. metams. Laikraštį bus ištiesi šeši ar aštuoni Maskvos „Pravdos“ puslapiai, rūpestingai išversti i anglų kalbą, be jokių priedų ar komentarų. Spaustuvė laikysis visų sovietinės spaudos normų, raidžių dydis bus tas pats ir ta pati popieriaus kokybė. Amerikiečiams reikia geriau pažinti Sovietų Sąjungą, pasakė leidėjas Cox.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Prez. Reaganas paskelbė trečiadienį, kad Libane pagrobtas pastorius Benjamin Weir jau paleistas ir yra Amerikoje. Libane pagrobtų liko dar šeši amerikiečiai: vienas diplomatas, trys Amerikos universiteto Beirute tarnautojai, vienas katalikų kunigas ir vienas žurnalistas. Sakoma, kad sugrįžęs įkaitas atvežė grobikų reikalavimų Amerikai sąrašą.

— Valstybės departamentas pranešė Atstovų Rūmų komitetui, kad prezidentas greit paskelbs apie planą parduoti Jordanui modernių karo lėktuvų ir priešlėktuvinių raketų. Washingtono rugsėjo 30 d. lankysis Jordano karalius Hussein, kuris atvyksta i Jungtinių Tautų asamblėją.

— Trys sovietų kosmonautai pasiekė erdvės stotį, kur nuo birželio 6 d. gyvena kiti du kosmonautai. Vienas jų bus parvežtas i Žemę, jo vietoje stotyje liks du iš naujai atvykusių. Tai pirmas toks įgulos pakeitimas erdvėje.

— Argentinos buvusiu karinės valdžios narių teisme prokuroras baigė savo kalbą i pareikalavo penkiems kaltinamiesiems kalėjimo iki gyvos galvos, o kitiems keturiems bausmių nuo 10 iki 15 m.

— Graikijoje suimti trys asmenys, vienas jų laivynų karininkas už šnipinėjimą Sovietų Sąjungai. Juos išdavė neseniai i Vakarus pabėgęs sovietų diplomatas Atėnuose Sergei Bochane.

— Buvęs Vokietijos kancleris socialdemokratas Willy Brandt padėjo Rytų Berlyne vainiką prie paminklo fašizmo ir militarizmo aukoms.

— Salvadore prezidento dukters grobikai paskelbė naujas sąlygas už jo paleidimą. Reikalaujama nieko nebeskelbti apie tą pagrobimą spaudoje ir radijo bei televizijos programose.

— Trečiadienį Čilėje turėjo vykti prezidento Augusto Pinochet'o valdymo 12 metų sukakties minėjimai. Jo priešininkų bombos nutraukė elektros srovę sostinės Santiago gatvėse ir aikštėse.

— Prezidentas Reaganas lankėsi Tampoje, Floridoje, kur kalbėjo 3,000 pensininkų auditorijai. Jis pirmo savo pajamų mokesčių reformos planą, ragino pensininkus spausti Kongreso narius, kad jie nedelsytų i priimtų mokesčių reformas.

— Trys Lenkijos buvusio „Solidarumo“ profesinių sąjungų grupės, turėjusios 3,5 mil. narių, ragino lenkus boikotuoti spalio 13 d. seimo rinkimus. Valdžios organizuojami rinkimai iškėlė 870 kandidatų, iš kurių lenkai turės išrinkti 460 seimo narių. Boikotą organizuoja buv. mokytojų, spaustuvių darbuotojų, mažųjų prekybininkų unijos.

— Australijos ir Naujosios Zelandijos vyriausybės smerkia Prancūzijos prezidento Mitterando vizitą Ramiojo vandenyno pietuose. Tas vizitas esąs „ne laiku, provokuojantis“.

— Taivane keliama byla laikraščio leidėjui, kurio dienraštįje spausdinama komunistinės Kinijos propaganda. Žinia verta dėmesio, nes tas laikraštis leidžiamas Los Angeles mieste. Leidėjas Ya ping suimtas Taipėjuje.

Jungtinės Tautos pradėjo posėdžius

New Yorkas. — Rugsėjo 17 d. prasidėjo Jungtinių Tautų Generalinė asamblėja. Tai jau 40-tieji organizacijos metai. Asamblėjoje laukiama daug valstybių vadų, apie 100 valstybių prezidentų, karalių ir diktatorių. Jie paminės JT sukaktį ir daugelis dalyvaus generaliniuose debatuose, kurie prasidės rugsėjo 24 d. Nuo spalio 14 iki 24 d. vyks specialios minėjimo kalbos. Prezidentas Reaganas planuoja pasakyti kalbą spalio 24 d. Tai data, kada pradėjo veikti Jungtinių Tautų charta.

Atidarymo dieną 159 valstybių atstovai išrinko Generalinės asamblėjos pirmininką, Ispanijos diplomata Jaime de Pinies, 67 m. Jis Jungtinė-

se Tautose veikia kaip Ispanijos ambasadorius jau beveik 30 metų. Savo kalboje ispanas kaltino dėl JT nesutarimų ne pačią organizaciją, bet atskirų valstybių egoizmą. Nepaslapstis, kad JT šiuo metu pergyvena krizę, pasakė de Pinies. Daugelio šalių sudėtos i šią organizaciją viltys nepasiteisino.

Asamblėjos prezidento pareigos kasmet keičiasi pagal pasaulio regionus. Siemet atėjo eilė pirmininkauti Vakarų Europos atstovui. Nors pirmininkas daug gali neturi, jo nuomonė svarbi sprendžiant procedūros klausimus. Dar dabar veikia 1974 m. asamblėjos nutarimas, kad Pietų Afrika neturi teisės dalyvauti posėdžiuose. Prie to daugiausia prisidėjo tuometinis pirmininkas, Alžiro delegatas Abdelaziz Bouteflika.

Minima organizacijos krizė kilo ir dėl JAV reikalavimo sutvarkyti JT finansus. Amerika siūlė, kad didesnį balsą finansų sprendimuose turėtų valstybės, kurios duoda organizacijai daugiau lėšų. Senatas neseniai priėmė įstatymą, kurį prezidentas Reaganas pasirašė. Nutarta sumažinti Amerikos teikiamas JT lėšas iš 25 nuoš. visų lėšų iki 20 nuoš. Amerika reikalauja, kad JT finansų ar biudžeto komitete daugiau mokančios valstybės turėtų didesnį balsą. Vakarų Europos šalys nominavo i biudžeto komiteto pirmininkus švedą diplomata Henrik Amneus, tačiau Afrikos 51 valstybė pasiūlė savo kandidatą, Kamerino atstovą Tomo Monthe, kuris ir buvo išrinktas 92-53 balsais.

Pasitraukęs Asamblėjos pirmininkas Paul Lusaka iš Zambijos savo atsisveikinimo kalboje ragino nekeisti JT balsavimo sistemos ir palikti visuose komitetuose ir Asamblėjoje po vieną balsą visoms valstybėms, nežiūrint kiek jos turėtų gyventojų ar kaip turtingos jos būtų. Jis pasakė, kad kiekviena valstybė, ar ji susidėtų iš bilijono žmonių ar tik iš dviejų, turi turėti vieną balsą.

Asamblėja baigs darbą prieš Kalėdas. Jau yra 147 darbotvarkės punktai, jų gali būti daugiau. Svarbų klausimą sudarys Pietų Afrikos neramumai ir sankcijų tai valstybei siūlymai. Vėl laukiama Afganistano ir Kambodijos okupacijos diskusijų, Palestinos valstybės reikalavimų. Sovietų blokas greičiausiai siūlys tarptautinę konferenciją, kuri svarstytų branduolinių ginklų apribojimo, kosmoso sukarinimo klausimus. Bus įvairių siūlymų keisti pasaulio ekonominę struktūrą, siūlymų pasmerkti Amerikos politiką Centro Amerikoje ir kitur. Daug darbotvarkės punktų kartojami kasmet ir sesijos pabaigoje paliekami kitiems metams.

KALENDORIUS

Rugsėjo 20 d.: Eustakijus, Pilypa, Stegutas, Jolita.
Rugsėjo 21 d.: Matas Ap., Ifigenija, Kantotas, Viskintė.

ORAS

Saulė teka 6:34, leidžiasi 6:54.

Saulėta, temperatūra diena 90 l., naktį 70 l.

SPORTO APŽVALGA

Golfas

ŠALFASS TURNYRAS

ŠALFASS golfo turnyras Wyndwicke, St. Joseph, Mich., įvyko „Darbo dienos“ savaitgalį, tai nors ir pavėluotai norim pranešti rezultatus. Šis turnyras sutraukė didelį skaičių dalyvių iš Toronto, Rochester, N.Y., Clevelando, Detroito, Chicago, net iš Kalifornijos ir Floridos. Organizacinio komiteto pirmininko Edvardo Lapo darbo ir pastangų dėka turnyras praėjo labai sklandžiai ir atrodo, visi buvo labai patenkinti. A. Dagio „kompiuterizuotas“ rezultatų išvedimas padėjo išvengti klaidų ir ginčų.

Komandinėse varžybose pereinamąją taure laimėjo vėl Chicago rinktinė komanda (J. Astrauskas, A. Dagys, G. Juškus, T. Lapas, M. Petrošius, B. Racevičius, T. Vaitkus, V. Vaitkus ir A. Vasys). Antrą vietą laimėjo Clevelandas, o trečią Torontas. Iš moterų komandų pirmą vietą laimėjo irgi Chicago moterų komanda (A. Brizgienė, N. Dargienė, L. Izokaitienė, L. Lapienė, R. Mardosz, V. Petkienė, A. Urbinė ir A. Vaitkienė).

Kitos komandos rungsi „net“ būdu. Pirmą vietą „net“ taip pat laimėjo Chicago Sidabrinio Ežero (Silver Lake) komanda (V. Brizgys, C. Calderone, A. Dovydaitis, A. Izokaitis, V. Izokaitis, R. Kleiza, A. Lauras, S. Plėnys ir A. Žvinakis).

Individualinėse varžybose geriausiai sulaušė Tomas Lapas su 145 („gross“), laimėdamas pereinamąją taure. Antrą vietą „gross“ gavo R. Skirpstas iš Clevelando, o trečią — G. Juškus (Chicago), o pirmą vietą „net“ laimėjo M. Petrošius (Č.).

A. — klasėje pirmą vietą „gross“ laimėjo A. Nagevičius (Clev.), antrą — A. Jakimavičius (Det.), trečią — T. Vaitkus (Č.), o „net“ pirmą vietą gavo J. Kubilius (Č.).

B. — klasėje „gross“ 1 v. — V. Vaitkus, 2 v. — V. Izokaitis

(abu Č.), 3 v. — R. Saplys (Tor.), o „net“ pirmą vietą laimėjo R. Kleiza (Č.).

C. — klasėje „gross“ 1 v. — J. Wezelis (Roch.), 2 v. — A. Liškūnas (Č.), 3 v. — Z. Žvinkas (Č.), o „net“ pirmą vietą — V. Rugienius (Det.).

D. — klasėje 1 v. — V. Dargis (Č.), 2 v. — A. Lauras ir 3 v. — E. Yanaitis (Roch.), o „net“ — J. Puga (Č.).

Seniorių klasėje „gross“ 1 v. E. Lapas, 2 v. — J. Jarulaitis (Det.), 3 v. — V. Mitkus (Det.), o „net“ V. Plukas (California). Vadinamą „Amžinos jaunystės“ taure laimėjo Edvardas Lapas.

Moterų individualinėse rungtynėse geriausiai sulaušė A. Vaitkienė, laimėdama pirmą vietą „gross“. Antrą vietą laimėjo I. Kymantienė (Tor.), trečią — L. Izokaitienė (Č.), o pirmą vietą „net“, laimėjo E. Kekštienė (Tor.). Jaunių klasėje „gross“ laimėjo V. Memėnas (Det.), 2-ą vietą — V. Izokaitis (Č.), trečią — E. Kaveckas (Č.), o „net“ — D. Steponavičius (Clev.).

Jaunučių klasėje „gross“ pirmą vietą laimėjo P. Blyskis (Tor.), 2 v. — P. Rimkus (Č.) ir 3 v. — D. Marchertas (Č.), o „net“ — A. Izokaitis (Č.). Visi pirmų vietų laimėtojai gavo pereinamąsias taures.

Ilgiausio smūgio varžybas laimėjo J. Astrauskas (Č.), antrą vietą — A. Dagys, o trečią V. Izokaitis. „Putting“ varžybas laimėjo S. Klimas (Det.), o antrą ir trečią vietas M. Petrošius (Č.) ir J. Kubilius (Č.). Arčiausiai prie 3 — par vėliavėlės primušė pirmą dieną A. Kazakevičius (Č.) ir E. Kekštienė (Tor.), o antrą dieną — W. Ubeika (Tor.) ir vėl E. Kekštienė (Tor.), o prie 4 — par iš dviejų smūgių — R. Bacevičius (Č.).

Visus laimėtojus sveikiname! Kitais metais ŠALFASS metinis turnyras įvyks Toronte.

O. N.

ŠALFASS golfo turnyre St. Joseph, MI, varžybos pasirodė ketveriukė. Iš k.: Edvardas Lapas ir Mark Salem — abu iš Clevelando, Tomas Lapas ir Mark Petrošius — abu iš Chicago. Nuotr. A. Rugieniaus

Futbolas Chicagoje Šachmatai

„LITUANICA“ — „SLOVAKS“ 1:1

LAIMĖ KRYPTA KARPOVO PUSĖN

Rudens rato pirmenybės mažu įsibėgėja. Praėjusių sekmadienį „Lituanica“ vyrų komanda Marquette Parko aikštėje žaidė antrąsias šio rato rungtynes prieš „Slovaks“. Žaidimas visą rungtynių laiką gana gyvas ir permainingas, kas neleido žiūrovams nuobodžiauti arba įsileisti į ginčus apie kontraversijas Jaunimo centre. Kai puslaikiui baigiantis J. Magda įkrito gražų įvartį, daug kas pradėjo galvoti, kad „Lituanica“ komanda jau tiek stiprėja, kad gali laimėti ne tik prieš ukrainiečių „Lions“, kurie nuo visų gauna pustuzinių ar tuzinai įvartį, bet ir prieš „Slovaks“. Tokiam galvojimui rimto pagrindo davė mūsų gynikai Audrius Krygeris ir N. Markulinas, kurie kaip buldozeriai lygino baudos aikštėje visus nesklundimus. Tik prieš rungtynių pabaigą „Lituanikos“ vartininkui nepavyko pasiekti į viršutinį vartų kampą krentantį kamuolį, kuris ir išsklaidė laimėjimo iliuzijas. Tėko ir ši kartą dar pasitenkinti lygiosiomis 1:1. „Slovaks“ komanda buvo verta lygiųjų, nes atrodė geriau susižaidžiusi, daug judresnė ir greitesnė. Atsitiškai, kad ir žymiai pranašesnės komandos pralaimi. Ši kartą mūsų vartininko nesėkmė atnešė jiems tašką, kurių ir „Slovaks“ neturi per daug.

Rezervo komanda, žaisdama ne pilnu sąstata (būt naujiena, kad žaistų pilnu), vartininko dėka atlaikė „Slovaks“ rezervo bombardavimus ir rungtynes baigė lygiosiomis — 0:0.

Veteranų komanda, tik iškelusi koją iš Marquette Parko, gavo pylos 3:0 nuo „United Serbs“. Būtų gražiau, kad mūsų žaistų aikštėje, kaip „United Lith“ ir negadintų sau nervų.

SAVAITGALIO RUNGTYNĖS

Ši šeštadienį, rugsėjo 21 d., 5 val. vak. „Lituanica“ veteranų komanda žais Marquette Parko aikštėje prieš „Real F.C.“.

Sekmadienį, 3 val. p.p. vyrų komanda žais prieš „Hakoah“ Evanstone, Robert Crown Field.

J. J.

DU OK. LIETUVOS REKORDAI

Maskvoje vykstančiose pirmenybėse vilnietė Laima Baikauskaitė pagerino buvusį ok. Lietuvos bėgimo rekordą 800 m nuotolį įveikdama per 1 min. 58,3 sek. 1500 m Laima nubėgo per 4 min. ir 3,5 sek. pirmenybėse užėmė antrąją vietą.

Gerai nusiteikusi ketveriukė ŠALFASS suruoštamam golfo turnyre St. Joseph, MI. Iš k.: Rimantas Rimkus — Chicago, Paulius Aras — Los Angeles, Jonas Činkas — Chicago ir Ipolitas Janušis — Detroitas. Nuotr. A. Rugieniaus

Futbolas svetur

IŠ PASAULINIŲ JAUNIŲ PIRMENYBIŲ

Jaunių (žemiau 20 metų) Pasaulinėse futbolo pirmenybėse, (grupinėms varžyboms pasibaigus), kraštai savo grupėse pagal laimėjimus vietomis pasiskirstė taip: „A“ grupėje: Bulgarija, Kolumbija, Vengrija ir Tunisas. „B“ grupėje: Brazilija, Ispanija, Saudi Arabija ir Airija. „C“ grupėje: SSSR, Nigerija, Australija ir Kanada. „D“ grupėje: Meksika, Kinija, Paragvajus ir Anglija. Žymiai vėliau, pusfinalinėse rungtynėse Ispanija įveikė SSSR 2:2 (po rungtynių pratęsimo ir tik baudų mušime 4:3). Brazilija nesunkiai laimėjo prieš Nigeriją 2:0. Dar vėliau, jau baigminėse rungtynėse, Brazilija įveikė Ispaniją 1:0, (tik po šių rungtynių pratęsimo), tuo būdu jau antrą kartą tapdama Pasaulio jaunių (žemiau 20 metų) futbolo 1985 metų meistru. Brazilija tą patį titulą ir taure buvo laimėjusi ir 1983 metais. Dėl šių varžybų trečios vietos Nigerija su SSSR sužaidė 0:0.

SSSR 1977 metais tapo pirmuoju Pasaulio jaunių (žemiau 20 metų) futbolo meistru, baigminės žaisdama Tunise; o Brazilija 1985 metais antrą kartą tapo meistru, žaisdama baigminės Sovietų Sąjungoje.

1984/1985 EUROPOS TAURIŲ VARŽYBŲ STATISTIKA

Išskaitant visas 248 sužaistas 1984/1985 metų Europos visų trijų taurių tarptautines rungtynes, kuriose atstovaudamos savo kraštus dalyvauja futbolo klubų geriausių komandų, buvo įmušti 705 įvarčiai, (vidurkis vienoms rungtynėms buvo 2,84 įvarčiai. Iš 248 rungtynių 202 buvo laimėjimai (155 žaidžiant savo aikštėje, 45 — žaidžiant svetur ir 2 žaidžiant neutralioje teritorijoje); 46 kartus buvo sužaisa lygiosiomis. Devyniais atvejais Europos futbolo komandos 1984/1985 metų visų trijų Europos taurių varžybose kvalifikavosi toliau žaisti deka svetur pasiektų įvartį (jie skaitosi dvigubai) ir

Penktasis žaidimas, įvykęs šeštadienį, rugsėjo 14 d., vėl baigėsi Karpo laimėjimu, Kasparovui po įtemptų varžybų pasidavus 41-me įjime. Dabar Karpo turi vienu tašku daugiau (3 - 2). Žaidimas žaistas Ruy Lopez sistema. Čia pateikiame žaidimo eiga ir finalinę figūrų poziciją lentoje.

White	Black	White	Black
Kasparov	Karpov	Kasparov	Karpov
1 P-K4	P-K4	22 P-K3	QxP
2 N-KB3	N-QB3	23 BxP	N-Q2
3 B-N3	P-QR3	24 B-N2	Q-N5
4 B-R4	N-B3	25 N-N3	N-B4
5 O-O	B-K2	26 B-R1	BxP
6 R-K1	P-QN4	27 KN-Q4	N/L-N2
7 B-N3	P-Q3	28 Q-K2	N-Q3
8 P-B3	O-O	29 N-Kn	QxN
9 P-KR3	B-N2	30 Q-N4	R-K1
10 P-Q4	R-K1	31 R-Q1	B-N3
11 QN-Q2	B-KB1	32 Q-B4	Q-N5
12 P-QR4	Q-Q2	33 Q-B1	B-K5
13 R-PxP	R-PxP	34 R-K1	Q-R4
14 R-R	B-R	35 B-N3	Q-B1
15 P-Q5	N-QR4	36 Q-N2	P-N5
16 B-R2	P-B3	37 R-K3	B-N3
17 P-QN4	N-N2	38 R-R	QxR
18 P-B4	R-B1	39 Q-B1	N-K5
19 QPxP	QxP	40 B-Q5	N-B4
20 P-B5	N-Q1	41 N-N3	
21 B-N2	PxP		White Resigns

Šeštasis žaidimas turėjo įvykti antradienį, rugsėjo 17 d., tačiau jo jam nesėkmingo penktosio žaidimo, G. Kasparovas pasiprašė pertraukos. Žaidimas nukeltas į rugsėjo 19 d. Jo duomenų dar neturime.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th, and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society. Second class postage paid at Chicago, IL.

Postmaster: Send address changes to Draugas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Subscription Rates \$53.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$53.00. Foreign countries \$53.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitatimai už gautas prenumeratas nesuimami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams 1/2 metų 3 mėn.	
Chicago ir Cook County	\$53.00 \$30.00 \$20.00	
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$53.00 \$30.00 \$20.00	
Užsienyje	\$53.00 \$30.00 \$20.00	
Kitur — Amerikoje	\$53.00 \$30.00 \$20.00	
Savaitinis (šeštad. pried.)	\$30.00 \$19.00 —	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30—4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožtūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišunčiamos gavus prašymą.

keturiais atvejais rungtynės buvo prailgintos. Šalia to, šešis kartus buvo mušamos 11 metrų baudos, kad nuspręsti rungtynių laimėtojus.

V. Krikščūnas

Kas nenori galvoti, tas prieštaringas; kas negali galvoti, tas kvailys; kuris gi nedrįsta galvoti, tas vergas.

W. Drummont

DR. KENNETH J. YERKES
DANTŲ GYDYTOJAS
Pensininkams nuolaida
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Chicago, Illinois 60629
Tel. 925-8288
Valandos pagal susitarimą

DR. VIJAY BAJAJ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
IR ODO CHIRURGIJA
(aukliai nuimami ofis).
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Val.: pirm., antr., ketv., penkt.
nuo 12 iki 6 v.v.

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building), Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepa, skambinti 374-8004
Prima ligonius pagal susitarimą

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — 476-2400
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 1-7; antr. ir penkt. 10-4; šešt. 10-2 val.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — 233-8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3921 W. 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000;
Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŲNAS
SPECIALYBĖ VIDAUS IR
KRAUJŲ LIGOS
Nechirurginis išsiplėtusiu venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą:
Pirm., antr., ketv. ir penkt.

Tel. RE-lance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvis gydytojas
3925 West 59th Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt.
nuo 12-3 val. popiet ir 5-7 val. vak.
Treč. ir šešt. uždaryta

DR. IRENA KYRAS
DR. LAURA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJOS
2659 W. 59 St., Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso ir buto: Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val. vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. IRENA KURAS
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Ofiso tel. RE-71168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio ofisą perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 11-2

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAZEKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Tel. 436-7700
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
F.A.C.C.
KARDIOLOGAS
Sirdies ligos
6132 S. Kedzie Ave., Chicago
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS —
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PUSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p.
Šešt. pagal susitarimą.
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

776-9400
DR. ONA VASKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6648 So. Albany Ave., Chicago
Val. antr. ir penkt. 3 - 5
kitos pagal susitarimą.

Edmundas Vižinas, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽILBOA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt. 3-6;
šeštadieniais pagal susitarimą

VIS PIRMYN — VIS JAUNYN

Praejusį pavasarį rinkom JAV LB tarybą, o ryt ir poryt Detroito posėdžiaus tie, kuriems LB rinkėjai patikėjo tarybos narių pareigas. Šion pirmojon naujos tarybos sesijon iš visos Amerikos suvažiavę atstovai išlausys kadencijas baigiančių JAV LB pareigūnų ataskaitinius pranešimus, savo ruožtu išrinks jų įpėdinius būsimų trejų metų laikotarpiui ir, kaip įprasta, atvirai ir balsingai pasisakys visokeriopais LB vykdomųjų darbų, dabarties rūpesčių bei ateities užmojų klausimais.

Nėra abejonės, kad pats „karščiausias“ iš visų sesijos dienotvarkėje esančių skubiųjų reikalų — krašto valdybos pirmininko rinkimai. Mums žinoma, kad iki šio meto yra iš anksto ir daugiau mažiau oficialiai pasiskelbę net keturi varžovai: dr. Antanas Butkus (dabartinis pirmininkas), Algimantas Gečys, dr. Tomas Remeikis ir Jonas Urbonas. Neoficialiai minimos dar ir kitų pavardės, kurių savininkai gali „kepurę į ringą įmesti“ sesijai jau prasidėjus. Tarybos nariai turi teisę pačią paskutinę minutę nominuoti kandidatus ir „iš sales“. Atrodo, jog šiais metais sprendimas dėl tinkamiausio asmens ir pirmininkus atstovams bus itin nelengvas. Kita vertus, atsižvelgiant į tai, kokios atsakingos, sudėtingos ir dažnai nedėkingos (daug kritikos, daug iš visų pusių spaudimo, mažai pagyrimų) netrumpe JAV LB istorijoje pasirodė besančios pirmininko pareigos, belieka tik stipriai pasidžiaugti, jog Bendruomenės gretose tebegalima prisiklabinti šitiek kandidatų, nesibaigiančių tokias pareigas užsikrauti.

Iš gero krašto valdybos pirmininko reikalaujama daug. Jis privalėtų būti gana nepriklausomas nuo kitų jo laisvalaikį ir energiją edančių įsipareigojimų. O kad tą laiką ir energiją sunaudotų produktyviai, rezultatyviai, jam reikalinga ne tik gera fizinė savijauta, bet ir tam tikra asmenybės disciplina, metodiškai ir punktualiai atliekamo darbo įgūdžiai. Čia pridėjime ir pajėgumą nesimėtyti, „nesikaprizyti“, būti pusėtinau pramatomam. Reikia jausti pomėgį administracinėms detalėms, bet tuo pačiu puoselėti ir platesnę darbo viziją, Bendruomenės gyvenimo koncepciją. Nežtenka būti susidariusiam palankias veikimui sąlygas, reikia turėti ir nuovoką, ką ir kaip veikti. Tai galų gale susiję tiek su tam tikrais intelektualiniais privalumais (įžvalgumas, kritiškumas, kitų nuomonių pakanta, bet ir... mokėjimas skirti protingas nuo neprotingų), tiek ir su tam tikromis charakterio savybėmis (taktas, kolegiškumas, tiesumas, lankstumas). Šia proga gal ypač pabrėžtume darbo įgūdžių, asmenybės pramatomumą, nuovoką ir kolegiškumą, nes šių savybių dabartiniam pirmininkui kai kuomet lyg ir pristigdavo.

Išrinkus krašto valdybos pirmininką (o taip pat ir kontrolės komisiją, garbės teisimą bei pačios tarybos prezidiumą), tarybos atstovų rūpesčiai nesibaigia. Tiesa, pirmininkas pats kviečiasi valdybos narius, kurių pavardes vėliau pateikia tarybai tvirtinti korespondenciniu būdu. Bet tuo tarpu, pirmosios sesijos metu, taryba būsimajai valdybai duoda jau ir šokių tokių nurodymų. Tai tarybos, kaip vyriausiojo Bendruomenės organo, prerogatyva. Kitas klausimas, kaip sąžiningai ir išsitingai ji šia savo teise kas kartą pasinaudoja.

Nėra mįslė, kokios sprendimo šaukiančios problemos šiuo metu slegia Bendruomenės darbuotojų galvas. Daug kam atrodo, jog atėjęs laikas iš pagrindų pergalvoti visą mūsų švietimo bei apskritai tautinio auklėjimo programą, jos siekius, metodus ir institucinę struktūrą. Tai ne dvi dienas metuose susibėgančios tarybos darbas; bet tarybos darbas prižiūrėti, kad to uždavinio neatidėliotinai imtųsi LB vykdomieji organai, nepasiduodami, kaip lig šiol, rutininės veiklos traukai. Opus taip pat ir lietuviškai nekalbančių lietuvių kilmės asmenų įtraukimo į Bendruomenės gretas klausimas, kurį taip aistringai kelia tarybos narys Ignas Budrys. Iš vienos pusės, tos dešimtūkstantinės jėgos sumobilizavimas atvertų mums naujus žmogiskosios energijos ir materialinių išteklių šaltinius; iš kitos — jis neatpažįstamai pakeistų dabartinį Bendruomenės veidą, iš „tikrų lietuvių“ telkinio ją padarydamas jau tik lituanofilų („Lietuvos draugų“) mase. Tuo tarpu vis aštriau spaudžia ir LB organizacinės „infrastruktūros“ gelbėjimo reikalas: jeigu norinčių makaluotis Bendruomenės „viršūnėse“ kol kas dar netrūksta, tai apylinkės — viso LB medžio šaknys — dažnai jau nebeįstengia prisilaikyti nei širdžių, nei galvų, nei rankų.

Čia suminėjome tik kai kurias „fundamentalinio“ pobūdžio problemas, liečiančias pačią LB egzistenciją bei jos gyvastingumo pagrindus. O kur dar visi tie rūpestiniai rūpestėliai, kurie sudaro sveikos ir gyvybingos organizacijos kasdienybę, kurių ji negali apeisti, jeigu nori ir toliau išlikti mūsų visuomeninio gyvenimo avangarde. Iš viso to aišku, kokią didžiulį iššūkį artimoji ateitis meta Bendruomenės narių vaizduotei, ištvermei ir kūrybingumui.

Šioje, XI-oje JAV LB taryboje išrinkta daugiau jauno amžiaus žmonių, negu bet kada anksčiau. Juo tolyn, tuo jaunyn — tai gražu, tai juok laužo visus normalius vystymosi krypties dėsnius. Bet ar iš tų pumpurų bus žiedų? Pirmojo naujos tarybos suvažiavimo rezultatai apie tai daug ką pasakys.

M. Dr.

PRASMĖ — PAGRINDAS

Prasmės klausimas yra pagrindinis egzistencijos klausimas. Egzistencija laikosi tikrai prasme. Prasmės žlugimas yra egzistencijos pabaiga. Egzistencija ne sykį žmogui pasibaigia žymiai anksčiau už fizinę jo mirtį, būtent, kai žmogaus gyvenimas netenka prasmės. Prasmės netekusi egzistencija jau

yra mirusi, nors žmogus fiziškai gyventų dar kelias dešimtis metų. Todėl visi tie gyvenimai, kurie yra nustoję prasmės, yra mirę. Jie yra nebe gyvenimai, bet tikrai būvimai, laukia savo biologinio-gamtinio galo, nes dviasnis-žmogiskasis galas jiems jau yra atėjęs.

Antanas Maceina

AR ESI CIA AGENTAS?

Gintaras Grušas, Pasaulio Lietuvių Jaunimo sąjungos pirmininkas, pasakoja apie taikos ir laisvės laivo kelionę ir kitus įvykius Skandinavijoje

— Taikos ir laisvės kelionė laivu Baltijos jūroje ir Kopenhagos tribunolas sukėlė didelį susidomėjimą pasaulyje, ypač Europoje. Kas lėmė tų įvykių sėkmę?

— Sovietai, Maskva.

— Kaip tai sovietai?

— Jų žinių agentūra TASS, spauda ir radijas tribunolo ir kelionės Baltijos jūroje organizatorių pradėjo pulti iš anksto. Kuo įvykių artėjo, tuo puolimai net su grasinimais didėjo. Kelionę laivu vadino „piratišku išpuoliu Baltijos jūroje“. Pavardėmis puolė Tomą Venclovą, Bronių Venclovą, Aleksandrą Štromą ir kitus. Mane vadino „karingu aktyvistu, CIA agentu, kuris buvo susirišęs su tais, kurie ruošėsi pagrobti sovietų olimpinis sportininkus“. Puolimai buvo nemokėsiški. Pvz. šalia CIA puolė Salvation Army, kaip „piratiško išpuolio“ globėja. Į „nusikaltėlių“ sąrašus įtraukė buv. PLJS pirmininką G. Aukštuolį, kuris šiuose darbuose visai nedalyvavo. Europos spaudos ir televizijos korespondentai pokalbius su manim visada pradėdavo klausimu „Ar esi CIA agentas“? Sovietų puolimai į „Baltijos žvaigždę“ atvedė apie 70 žurnalistų iš daugelio pasaulio kraštų.

— Kas pasiūlė tų projektų mintį?

— Kelionės laivu idėja atėjo iš latvių jaunimo, tribunolo — iš Pasaulio Pabaltiečių sąjungos.

— Kas atsitiko, kad kelionės laivu programa prasidėjo tą pačią dieną, kaip ir tribunolo posėdžiai?

— Abu projektai buvo koordinuojami ir programos derinamos. Tik vienam teisėjui ne-

galint laiku į teismą atvykti, teismo pradžią teko nukelti dviem dienom vėliau, — tuo pačiu metu, kai turėjo prasidėti kelionės laivu programa. Šios kelionės nustumti nebuvo galima, nes buvo padaryta sutartis su laivu.

— Iš kur atėjo lėšos?

— Jau minėjau, kad finansavo Pasaulio Pabaltiečių sąjunga, kurioje įeina mūsų Vliakas, latvių Pasaulio federacija ir estų Pasaulio sąjunga. Daugiausiai entuziazmo ir iniciatyvos tiems renginiams rodė latviai. Jie prisidėjo ir pačią didžiąją finansinę naštą. Pinigų telkė ir jaunimas.

— Kaip prasidėjo taikos ir laisvės kelionė?

— Ji prasidėjo tam tikromis ceremonijomis Kopenhagoje. Buvo paskaitos, demonstracija, kalbos. Iš uosto žygiavome prie sovietų ambasados. Keturiadešimt penkeriems okupacijos metams priminti 45 jaunuoliai nešė didžiulę 45 žiedų grandinę. Visur buvo daug policijos. Demonstrantai nedarė jokių iššokių. Elgėsi drausmingai ir kultūringai. Energingai ir pozityviai žygio metu reikėsi garsūs rusų disidentas Vladimiras Bukovskis. Jis kalbėjo visose demonstracijose, spaudos konferencijose, seminaruose. Tos pačios dienos (VII. 25) vakare traukiniu iškeliajome į Stockholmą. Kitą dieną, ten irgi vyko spaudos konferencija, paskaita, o vėliau pasklidę visame mieste

— Jau minėjau, kad finansavo Pasaulio Pabaltiečių sąjunga, kurioje įeina mūsų Vliakas, latvių Pasaulio federacija ir estų Pasaulio sąjunga. Daugiausiai entuziazmo ir iniciatyvos tiems renginiams rodė latviai. Jie prisidėjo ir pačią didžiąją finansinę naštą. Pinigų telkė ir jaunimas.

— Kaip prasidėjo taikos ir laisvės kelionė?

— Ji prasidėjo tam tikromis ceremonijomis Kopenhagoje. Buvo paskaitos, demonstracija, kalbos. Iš uosto žygiavome prie sovietų ambasados. Keturiadešimt penkeriems okupacijos metams priminti 45 jaunuoliai nešė didžiulę 45 žiedų grandinę. Visur buvo daug policijos. Demonstrantai nedarė jokių iššokių. Elgėsi drausmingai ir kultūringai. Energingai ir pozityviai žygio metu reikėsi garsūs rusų disidentas Vladimiras Bukovskis. Jis kalbėjo visose demonstracijose, spaudos konferencijose, seminaruose. Tos pačios dienos (VII. 25) vakare traukiniu iškeliajome į Stockholmą. Kitą dieną, ten irgi vyko spaudos konferencija, paskaita, o vėliau pasklidę visame mieste

— Jau minėjau, kad finansavo Pasaulio Pabaltiečių sąjunga, kurioje įeina mūsų Vliakas, latvių Pasaulio federacija ir estų Pasaulio sąjunga. Daugiausiai entuziazmo ir iniciatyvos tiems renginiams rodė latviai. Jie prisidėjo ir pačią didžiąją finansinę naštą. Pinigų telkė ir jaunimas.

— Jau minėjau, kad finansavo Pasaulio Pabaltiečių sąjunga, kurioje įeina mūsų Vliakas, latvių Pasaulio federacija ir estų Pasaulio sąjunga. Daugiausiai entuziazmo ir iniciatyvos tiems renginiams rodė latviai. Jie prisidėjo ir pačią didžiąją finansinę naštą. Pinigų telkė ir jaunimas.

Robertas Žirgulis (su akiniais) antikomunistinėje demonstracijoje kalbasi su policijos pareigūnais. Demonstracijos buvo prarastos jo iniciatyva.

ATEITININKŲ DVASIA NEPALŪŽO

Atsiminimai iš moksleivių veiklos draudimo laikų

ANTANAS MASIONIS

26

Tarp kitko Vaitkevičius man labai atvirai ir smulkiai papasakojo, kaip jis su savo draugu vykdė atentatą prieš pulkininką S. Rusteiką. Plk. Rusteika buvo anksčiau Saugumo departamento direktorius, paskui Vidaus reikalų ministeris. Jo žinioje buvo policija, o šiai buvo pavesta sekti Geležinio Vilko organizacijos slapta veiklą, nes tautininkų valdžia iš pradžių, kol ta veikla nebuvo slapta, buvo ją toleravusi, o paskui griežtai išėjo prieš Geležinį Vilką ir prie tuos, kurie jam priklausė. Tad Vaitkevičius ir jo draugas (man nepasakė, kad tai jų pačių buvo sugalvota ar buvo jiems pavesta tai įvykdyti iš aukščiau) buvo nusistatę plk. Rusteiką sulikviduoti. Atentatui nepavykus, jiedu buvo suimti, bebėgant jiems iš Konrado kavinės, kur jie buvo mėginę nudurti plk. Rusteiką peiliu.

Daugelis mūsų kameroje gana smarkiai rūkė, bet žinodami gryo oro svarbą sveikatai labai gerai kamergą vėdinome. Kai kas pasiskųsdavo, kad žiemą visą laiką laikant pravirą langą, esą per šalta, jie patardavo šilčiau apsirengti, bet niekas nemano sumažinti rūkymą, nes tuomet nebuvo dar žinota, kad rūkymas sukelia plaučių vėžį. Šiaip jau savo sveikata beveik liguistai rūpindavosi ypač tie kaliniai, kurie buvo nuteisti ilgesnėmis bausmėmis. Jie praverdavo langus ir naktį, o kad netyčia nusiklojus nebūtų šalta, jie išmokė ir mus, kaip reikia naktį užsikloti. Jie susivyniodavo į savo

antklodę, palikdami prie kojų daug ilgesnį galą, kurį paskui užlenkdavo ir, kad nenusispaudytų, sujuosdavo tą užlenktą dalį per riešus su savo diržais. Šitaip susivynioję, gulėdavo ant savo narų, kaip kokios mumijos. Kad nenušaltumėm, darėme taip ir mudu su Jurgiu.

Išlenda yla iš maišo

Charakterizuodamas mūsų kameros įnamius, buvau pavadinęs juos eserais (socialrevoliucionieriais), aušrininkais, socialistais, žodžiu, kairiojo sparno arba kairiųjų politinių pažiūrų žmonėmis, nes jie patys save taip vadino. Tačiau koks jų kairumo laipsnis buvo iš tikrųjų, teko tik vėliau patirti, ilgiau su jais pagyvenus. Kaip tai paaiškėjo, nurodysiu pora incidentų. Politinių kalinių į jokių darbų nevarydavo. Reikėjo tik iš eilės išsivalyti savo kameras. Tai buvo vienintelis nuolatinis darbas, kuris būdavo atliekamas tik kameroje. Tačiau kokį vieną kartą į savaitę nuveddavo mus į rūsių kalėjimo virtuvę bulvių lupti. Kadangi valgyti kiekvienam reikėjo, tad dėl šito darbo niekad niekas nekėlė jokio klausimo. Atrodė, kad kai kam buvo tas darbas net tam tikra pramoga. Dėlto visi ėjo gana noriai. O pramoga buvo tokia, kad kairieji pasijusdavo rūsyje, toliau nuo visų sargų ir nuo kitų kalinių kamery, daug laisviau ir vis mėgindavo dainuoti. Mat, dainavimas buvo kameros uždraustas. Drausdavo, kaip patyrėme, ir tame rūsyje, bet ten taip griežtai jau nesaugodavo. Kalėjimo sargas, nuvedęs mus į tą rūsių, nurodė, kiek maišų bulvių turime nulupti, kažkur tai ilgesniam, tai trumpesniam laikui pasitraukdavo. Tada ir prasidėdavo dainavimas.

Jie traukdavo savo dainas apie klasių nelygybę, apie vargšus ir buožes, kai kurias jau seniau girdėtas aušrininkų dainas, apie revoliuciją ir panašiai. Dauguma tų dainų jokio didesnio įspūdžio man nedarė, tačiau, užtraukus jiems vieną dainą, liečiančią Lietuvą ir supratus dainuojančių nuotaikas

dalijome švedų kalba informacinius lapelius apie to įvykio prasmę.

— Ar iš sovietų nebuvo kokių trukdymų?

— Trukdymų ir provokacijų buvo. Turbūt nereikia abejoti, kad tai sovietų darbas. Pirmiausia, vokiečių laikraščio „Die Welt“ korespondentas pranešė, kad sovietai bandė mūsų „Baltic Star“ laivą išnuomoti už didesnę kainą, kad neturėtume kuo plaukti. Be to, buvo du kartus gauti pranešimai, kad padėtos bombos. Policija abu kartus padarė nuodugnius krattas, naudodami net sprogmenų suradimui treniruotus šunis. Laivo išplaukimas 2 val. susivėlino.

— Kiek laive buvo keleivių?

— Iš viso plaukė 352 žmonės: 200 latvių, 52 lietuviai, 51 estas ir 70 korespondentų. Skaiciai nesusiveda dėl to, kad tarp korespondentų buvo lietuvių, latvių ir estų. Šiaip buvo atstovaujama visoms Vakarų Europos didžiosioms žinių agentūroms, spaudai, radijui ir televizijai.

— Ką veikėte laive? Ar pasiekėte Lietuvos pakrantes?

— Laive programa buvo labai įvairi: paskaitos, gedulingos pamaldos prie Gotlando salos, debatai, kultūrinės programos. Laivas laikėsi tarptautiniuose vandenyse, kiek galima arčiau Baltijos valstybių krantų. Kai laivas priartėjo prie Estijos teritorijos, demonstravo estai. Buvo paruošę labai įdomią programą. Taip pat latviai. Prie Lietuvos pakrančių nebuvo priartėta, esą tai sovietai traukė povandeninį lyną. Bet kai pasiekėme tolimiausią tašką pietuose, demonstravome ir mes. Kalbas pasakė O. Baršketytė, L. Grinius ir aš. Giedojome savo valstybių himnus. Buvo labai jaudinančių momentų, nemaža ašarų.

Laive vyko amerikietis profesorius, aktyviai dalyvaujantis vad. „taikos“ sąjūdžiuose. Vyko debatai, kuriuose dalyvavo Venclova, Štromas, lenkų atstovas. Diskutavo žmogaus teisių, atominių ginklų, taikos galimybių ir kitus klausimus. Jaunime matėsi daug užsidegimo patriotinių prasiveržimų.

Buvo ir lengvesnių programų. Poeziją skaitė latvis poetas, estradinę muziką grojo latvių orkestras, dainavo Violeta Rakauskaitė. Štromienė, praėjusiais metais pagėbusi su vyru estė daininkė Leila Miller ir t.t.

— Kaip sekėsi Suomijoje?

— Helsinkio uoste laivas sustojo kitoje vietoje, negu buvo numatyta. Laiveliu pas mus atvyko Helsinkio policijos viršininkas su dviem padėjėjais. Aptarėme visą tvarką. Jis pareiškė, kad tai padaryta dėl mūsų saugumo. Nuo II pasaulinio karo pabaigos Helsinkio gatvėse pirmą kartą plevėsavo nepriklausomų Pabaltijo valstybių vėliavos ir tik antrą kartą nuo Čekoslovakijos invazijos 1968, vyko sovietams nepalankios demonstracijos. Kai man vienas suomių žurnalistas pasakė, kad į nepatogią padėtį statome Suomijos vyriausybę, atsakiau: „Ateina laikas, kada krašto valdžia turi pasisakyti, kur ji stovi“.

Žygiavome draugingų suomių minijų lydimi. Prie estų — suomių paminklo kalbas pasakė Bukovskis ir švedų parlamentaras Kiung. Sugiedojome suomių ir švedų himnus. Iš čia, kaip buvome susitarę, pavieniai bandėme susirinkti prie sovietų pasiuntinybės ir tyliai vaikščioti ratu, iškelę vieną ranką su V pergalės ženklu. Bet ambasada buvo stipriai policijos saugojama. Didesnės demonstracijos neišsivystė.

Demonstracijos metu Helsinkyje buvo areštuotas Vytautas Bačkis iš Paryžiaus ir du latviai. Visi vėliau buvo paleisti.

Helsinkyje buvo dvi spaudos konferencijos: viena su mus lydėjusiais žurnalistais, antra — su tais, kurie buvo suvažiavę į Helsinkio akto pasirašymo 10 metų sukaktį. Tuo metu Helsinkyje veikė specialus įstatymas, leidžias policijai be jokios priežasties su laikyti bet ką tapatybei patikrinti.

Helsinkyje buvo kiek baimės, mat, kai kas atpažino sovietų agentus, kurie mus fotografavo ir veržėsi į demonstrantų tarpą. Bijojome provokacijų, o taip pat baiminomės dėl Bukovskio ir kai kurių kitų saugumo. Bet, ačiū Dieviui, viskas laimingai baigėsi. Grįžome į Stockholmą.

— Ir Stockholme baigėsi taikos ir laisvės žygis?

— Čia baigėsi, bet ne tuoj pat. Demonstravome, stebint 1500 švedų miniai. Miesto centre kalbėjo visų partijų švedų politikai. Lietuviai sudainavo „Augo kieme kleveilis“. Vėliau vyko baigiamoji spaudos konferencija ir dviejų dienų seminaras, nagrinėjęs Pabaltijo kraštų ateities galimybes. Dalyvavo politikai, Švedijos kariai, kalbėjo pabė-

(Nukelta į 4 psl.)

Lietuvos atžvilgiu, man net šurpas per nugarą nuėjo. Man ta daina padarė tada tokį sukrečiantį įspūdį, kad aš vieno jos posmo iki šiol nesu užmiršęs. Jie taip dainavo:

Raudonos vėliavos padangė rangosi,
Laisvi mes būsimie ir plieno štangose.
Verst, griaut, kas supuvo,
Naują kursime Lietuvą,
Traktoriais išarsim
Ateitį jos garsiai.

Nors rūsyje sargas palikdavo mus užrakintus, bet vis tiek kartais nuo karto ateidavo prie durų patikrinti, kaip eina mūsų darbas. Išgirdęs dainuojant, praverdavo duryse mažytį langelį ir įsakydavo tuoj pat nutilti, bet anie, pajutę, kad sargas kiek nutolo, vėl ir vėl pradėdavo sava.

Ir kokia likimo ironija! Kai ju apdainuotos, sovietų į Lietuvą atneštos raudonos vėliavos ėmė rangytis Lietuvos padangėje, kai jų iš kalėjimo išvaduojojai ėmė versti ir griauti Lietuvoje, kas ir nebuvo „supuvę“, pasirodė, kad kai kurie iš tų anuo metu kalėjimo rūsyje prie bulvių su tokiu užsidegimu dainavusių apie naujos Lietuvos kūrimą, buvo gerokai nusivylę. Mat, griauti Lietuvą sovietai jiems leido, bet naują tvarką Lietuvoje sovietai kūrė patys. Net ir Valius Drazdauskas, kuris, atrodė, tada prie bulvių su tokiais įsijautimais šaukė „naują kursime Lietuvą“, į tų „kūrėjų“ eiles kurį laiką nebuvo priimtas, kol sovietų kalėjime ar koncentracijos stovykloje, kaip teko girdėti, nebuvo pirma perauklėtas. Kazin, galvoju dabar, ar jis jautėsi laisvesnis lietuviškose „plieno štangose“ ar sovietinėse? Čia išimtinai daugiau paminėjau V. Drazdauską, nes, rodos, jam bene daugiausia buvo apkarpyti sparnai iš tų, su kuriais kartu sėdėjau. O jis tada Kauno kalėjime jautėsi mandriausiai. Žinoma, ir ne be pagrindo, nes jis gal buvo už visus kitus daugiau ir mokslo pasiekęs ir šiaip daugiau išsilavinęs ir apsisikaitęs.

(Bus daugiau)

MOSŲ KOLONIJOS

Waterbury, Conn.

BENDRUOMENĖS VAKARAS

Maloniai kviečia atsilankyti spalio 5 dieną, šeštadienį, 7:30 val. vak. Sv. Juozapo mokyklos didžiojoje salėje, 29 John Street Waterbury, CT, rengiamam metiniam Bendruomenės vakarui.

Programoje bus Jono Beino-riaus vadovaujami vyrai dainininkai su nauja pramoginių dainų programa. Šokiama groso brolių Kezių orkestras iš New Yorko.

Pasivaikšiniui bus paruoštas užkandžių bufetas ir atgaivimo stalas. Laimės išmėginimui bus praveda vertingų premijų laimėjimai. Stalų rezervacijomis ir bilietais pasirūpinama iš anksto. Kreiptis knygyne „Spauda“, 33 Congress Ave., tel. 756-5173 arba pas Aldoną Raugaliene tel. 756-5339.

Iėjimo auka 7.50 dol., jauniui — 4 dol. Vakarą pelnas skiriamas lituanistiniam švietimui.

Visi prašomi kviešti svečius ir gausiai atsilankyti.

Apylinkės valdyba

Denver, Colorado

1985 metų vasarą Colorado lietuviai dalyvavo kelių festivalių programose. Bronė Feliss paruošė ir įteikė Colorado gubernatoriui Richard D. Lamm specialią proklamaciją, kuri skelbė, kad liepos 20 ir 21 dienos buvo skirtos International Heritage festivaliui. Proklamacijos pasirašymo metu valstijos rūmuose įvairių tautybių atstovai nusifotografavo su gubernatoriumi.

Siame festivalyje lietuviai turėjo savo stalą. Daug valandų praleista kepančių nuocius, ausiukas, gaminant šaltibarščius ir šaldytą žemuočių arbatą. Prieš parduodant, lašiniuočiai buvo šildomi specialioje krosnyje, sklindantis skanus kvapas buvo geriausia reklama. Daug tų gėrybių buvo parduota, o kai kurių dalykų, pvz. ausiukų, labai greitai pristigo.

„Rūtos“ šokėjai pasirodė su savo šokiais. Jie buvo viena iš 26 etninių grupių, kurios dalyvavo šiame pasirodyme. Siemet sąlygos buvo itin palankios, nes visa šventė vyko miesto centre, Galleria vadinamoj vietoj, arti Denver Center for Performing Arts.

Kiek vėliau buvo Colorado Folklife Festival, suorganizuotas Colorado Council of the Arts and Humanities. Tos programos paprastai vyksta Four Mile House vietovėje. Čia A. Bulotienė su staklėmis bei juostomis rodė lankytojams

lietuviškų juostų audimą, jų raštus ir panaudojimą. Bronė Feliss visus patraukė prie savo stalo, parodydama lietuviškų margučių dažymą dviem būdais, naudojant vašką ir dažus bei įvairiais raštais išskutintus margučius. Iš viso festivalį aplankė arti 15,000 žmonių ir daug kas domėjosi lietuvišku liaudies menu.

Šiais metais Denverio ir tolimų apylinkių lietuviai turėjo progos susitikti kelis kartus vasaros metu. Nepaprasta proga buvo rugpjūčio mėnesį, kai Denveryje lankėsi kun. Leonas Zaremba, SJ, iš Clevelando. Jis atlaikė net ketverias lietuviškas šv. Mišias Loyolos bažnyčioje. Mišias, kurie pamaldose dalyvavo, o buvo atvykęs iš toli, dar ilgai laikui pasiliks malonūs tų specialių valandų prisiminimai.

Korespondentė

Grand Rapids, Mich.

PAMINĖTA TAUTOS ŠVENTĖ

LB Grand Rapids apylinkė rugsėjo 8 d., sekmadienį, paminėjo Tautos šventę. Prie Sv. Petro ir Povilo bažnyčios prieš lietuviškas pamaldas buvo iškelta Lietuvos vėliava ir trumpą žodį susirinkusiems lietuviams pasakė LB apylinkės pirmininkas Jonas Treška, Jr., paminėdamas šventės tautinę ir religinę prasmę.

Sv. Mišių metu klebonas kun. Ken Schichtel kvietė visus maldininkus melstis už kenciančią, bet stipriai kovojančią Lietuvą šios ypatingos šventės metu. Parapijos choras gražiai pagiedojo kelias lietuviškas giesmes.

LITUANISTIKOS KATEDROS VAKARIENĖ

Grand Rapids nedidelė, bet darbšti ir dosni lietuvių kolonija savo darbais ir aukomis visuomet rėmė lietuviškus reikalus. Lietuvos laisvės kovai, Jaunimo kongresams, lietuvių šalpai, dainų ir tautinių šokių šventėms, Lietuvių Fondui, lietuviškai spaudai ir panašioms dalykams Grand Rapids lietuvių suaukojo apie 100,000 dol. per praėjusius kelis dešimtmečius.

Šiuo metu dalis kolonijos gyventojų, ypač jaunesnioji karta, daug dirba telkdami lėšas Lituanistikos katedrai Illinois universitete Chicagoje. Lituanistikos katedrai remti Grand Rapids komitetas rugsėjo 28 d., šeštadienį, 6:30 val. vakaro savo pirmininko Juozo ir Barboros Lukų namuose, 622 Tremont Court NW, Grand Rapids, MI 49504, telefonas 453-6043, rengia specialią vakariene. Jos metu Pa-

saulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Vytautas Kamantas praneš apie pasaulinio mastu vykstantį Lituanistikos katedros vajų, komiteto pirmininkas Juozas Lukas ek-rane parodys filmus iš pasaulio lietuvių gyvenimo, o svečiai galės skaniai pasivaikinti, atsigerti ir pasikalbėti. Vakariene yra veitui, tačiau jos metu bus renkamos aukos Lituanistikos katedrai. Komitetas labai kviečia tautiečius ir vakariene atvykti. Komiteto sudaro Vytautas Jonaitis, Paulius Glovickas, Liuda Raubienė, Jonas Treška Jr. ir Liucija Treškaitė.

G. K.

Ps. J. Taorienė amerikiečiui skautininkui įteikia šios vasaros Clevelando skautų ir skaučių stovyklos ženkluką.

Nuotr. V. Bacevičiaus

CLEVELANDO ŽINIOS

KRUPAVIČIAUS-STULGINSKIO MINĖJIMAS

Siemet sukanka 100 metų nuo prezidento Aleksandro Stulginskio ir prelato Mykolo Krupavičiaus gimimo. Jiems prisiminti ir pagerbti rugsėjo 29 d. Clevelande rengiamas minėjimas — akademija, kuri įvyks 4 val. po pietų Dievo Motinos lietuvių parapijos salėje.

Prezidentas A. Stulginskis buvo Nepriklausomybės Akto signataras, Lietuvos Seimų pirmininkas ir Sibiro kankinys. Prel. M. Krupavičius buvo žemės reformos autorius ir vykdytojas, Lietuvos socialinio gyvenimo reformatorius, ilgametis VLIKo pirmininkas, nenuilstantis kovotojas už Lietuvos laisvę. Abu suka-tuvininkai buvo taip pat lietuvių krikščioniškosios demokratijos kūrėjai ir Lietuvos Krikščionių demokratų partijos vadai.

Minėjime paskaitą skaitys prof. dr. Kazys Eriingas. Bus ir meninė programa. Po jos kavutė. Rengėjai nuoširdžiai kviečia visus Clevelando lietuvius minėjime dalyvauti.

(hdi)

SKAUTIŠKOS VEIKLOS KALENDORIUS

Clevelando lietuviai skautai ir skautės 1985-86 veiklos

saulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Vytautas Kamantas praneš apie pasaulinio mastu vykstantį Lituanistikos katedros vajų, komiteto pirmininkas Juozas Lukas ek-rane parodys filmus iš pasaulio lietuvių gyvenimo, o svečiai galės skaniai pasivaikinti, atsigerti ir pasikalbėti. Vakariene yra veitui, tačiau jos metu bus renkamos aukos Lituanistikos katedrai. Komitetas labai kviečia tautiečius ir vakariene atvykti. Komiteto sudaro Vytautas Jonaitis, Paulius Glovickas, Liuda Raubienė, Jonas Treška Jr. ir Liucija Treškaitė.

G. K.

ESI CIA AGENTAS

(Atkelta iš 3 psl.)

ges KGB agentas Leščinskis. Svedų PEN klubas suruošė literatūros vakarą ir įteikė premiją poetui Tomui Venclovai. Išpūdingai praėjo tautinių šokių ir dainų vakaras ir pabaigai banketas.

— Sudarėte puikią progą pasauliui parodyti Pabaltijo kraštams sovietų padarytas skriaudas.

— Taip, pasaulis iš naujo pamatė sovietų brutalumą. Šimtai straipsnių, pranešimų, komentarų Vakarų pasaulio spaudoje, radijo ir televizijų programose. Vokiečiai, britai, švedai ir suomiai susuko dokumentinius filmus. Tokios reklamos pavergtai Lietuvai už pinigų nupirkti negalima.

— O kas gi toliau?

— Keliaudami aptarėme įvairių projektų variantus. Prie vieno nesustojome. Sudarėme komitetą toliau tiems klausimams studijuoti. Aš esu įsitikinęs, kad dalyvių tautiniai jausmai yra giliai palietę ir kad akcija dėl Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių laisvės su nemažėjančiu intensyvumu baltiškasis jaunimas ves toliau.

J. K.

BAIMĖS VERTĖ

Visi tie istorijos tarpiniai, kuriais tikėjimas nyksta, yra perpinti baimė, pesimizmu ir nihilizmu. Dabarties egzistencinė filosofija taip pat yra gimusi iš netikėjimo. Todėl joje baimė ir užima tokią reikšmingą vietą ne tik ontologine savo prasme, bet ir psichologine savo nuotaika. Bet kaip tik šioje vietoje ir glūdi baimės vertė žmogiškojo buvimo sampratai. Išanalizuota ligi galo baimė parodo, kad žmogus nesilaiko savimi pačiu (kitai jis nebijotų); kad jo egzistencija yra atvira kitai Jėgai, pajėgiančiai mus laikyti; kad visa mūsų būtis yra nukreipta į šią Jėgą; kad pats mūsų buvimas yra ontologinė malda į Dievą, net jeigu mūsų lūpos Jam ir piktazodžiautų.

Antanas Macelina

RADIO PROGRAMA

Soniaus Lietuvių Radio Programa Naujoji Anglijoje

Radio programos sekmadieniais, vadovaujamos Stepono J. ir Valentinos Minkų, perduodamos nuo 8:00 iki 8:45 val. ryto per radio stotį WLYN 1360 bangas AM, toji patioj stoty.

Perduodama vėliausių pasaulinių žinių santrauka ir komentarai, muzika, dainos ir Magdūtės pasaka. Biznio reikalais kreiptis šiuo adresu:

71 Farragut Road,

So. Boston, Mass. 02127

Tel. 268-2515

Ten pat gaunamas ir dienraštis „Draugas“.

PASSBOOK SAVINGS...

the best way to save regularly!

5 1/2%
Paid and Compounded Quarterly

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILL. 60608

Peter Kazanavskas, Pres. Tel.: 847-7747

HOURS: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905

see us for HOME financing.

AT OUR LOW RATES WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

INSURED

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILL. 60608

Peter Kazanavskas, Pres. Tel.: 847-7747

HOURS: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905

CLASSIFIED GUIDE

HELP WANTED

The Voice of America, Washington, D.C., is recruiting continuously for qualified International Radio Broadcasters in the Lithuanian language. Salary ranges from \$17,824 to \$26,381. VOA representatives will be in Chicago interviewing and testing potential candidates during the end of September. Candidates with a fluency in Lithuanian and English, and experience in journalism, translating, and/or academic research may obtain an interview by contacting: James Seegars at the Voice of America, Recruitment & Placement Div. (202) 485-8119. VOA is an Equal Opportunity Employer.

GENERAL FACTORY MACHINE OPERATORS

1st and 2nd shifts available. Applications accepted from 9 a.m. to 3 p.m.

CENTRAL MAILERS INC.

7211 S. Lockwood, Bedford Pk., IL

GENERAL FACTORY

Applications Now Being Accepted at

JETSON MIDWEST MAILERS INC.

3040 W. 111th St., Oak Lawn, IL

From 8 to 6 P.M.

MISCELLANEOUS

MASTER PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir patalysmai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavarę ir telefoną — lietuviškai.

SERAPINAS — Tel. 636-2960

10% — 20% — 30% pigiau mokėtis už apdarą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street

Tel. — GA 4-8654

SALES & SERVICE

On All Makes & Models

• BOILERS • RADIATORS

• FURNACES • DUCTING

• BURNERS • BASEBOARD

• CENTRAL AIR CONDITIONING

• HOT WATER TANKS

Lucas Co. Heating & Cooling

Showroom - 9127 S. Kedzie Ave.

(By appointment only)

RE 5-2524 EST. 1924

Free Estimates Easy Terms

NAMŲ APSITVARKYME

Ruošiatės ką perstatyti, pakeisti, atnaujinti. Garažą. Viduje ar iš lauko namo. Rūpinatės? Visuomet čia Jums su patyrimu, už prieinamą kainą padės, skambinant po 6-tos val. vakaro:

Tel. — 476-3950

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos, Radijai,

Stereo ir Oro Vėsintuvai

PARDAVIMAS IR TAISYMAS

MIGLINAS TV

2346 W. 69 St., tel. 776-1486

Anatolijaus Kairio

Naujas vaidinimų rinkinys

DVYLIKA

Dvylika vienaveiksmių

išeivijos teatrums.

200 pusl., kaina \$11.00

su persiuntimu

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63 St.

Chicago, IL 60629

A. VILIMAS MOVING

Apdraustas perkraustymas

Įvairių atstumų

Tel. 376-1882 arba 376-5996

REAL ESTATE

SIMAITIS REALTY

Income Tax — Notary Public

2951 W. 63 St. 436-7878

RE/MAX

an independent member firm

Paulius Jasinevicius

4157 South East

Union Park, Chicago 60471

Office: 312/742-7790

Residence: 715-7882

M. A. ŠIMKUS

INCOME TAX SERVICE

NOTARY PUBLIC

4259 S. Maplewood 254-7450

Taip pat daromi Vertimai, Giminių

iškvietimai, pildomi Pilietybės prašy-

mai ir kitokie blankai.

LEMONT AREA

LOOKING FOR that hard to find

brick ranch? This is all you'll ever

want! Main floor family room,

spacious living room, entry foyer, 3

bedrooms, full basement, inviting

pool. Parquet floors thru-out. Well

maintained great area. Owner is

California bound. \$107,900.

PERFECT for related living. 2 com-

plete units — 3 bedroom and 2 bed-

room units with 2 car garage. One

unit with fireplace. Only 4 years old

call for appointment. \$73,900.

We have many new homes and

vacant lots to choose from. Call

Century 21

Olisick & Co. Realtors

1180 State St., Lemont, IL

257-7100

Atdaras apžūrėjimui sekmadienį,

rugsėjo 22 d. nuo 1 iki 4 val.

5550 S. KILDARE

2-jų miegamų mūr. namas. 27 m. se-

numo. Modern. virtuvė ir vonia. Ba-

ras rūsy. 3 "appliances". 1 1/2 maš.

garažas. Puikiam stovy. Labai šva-

rus. St. Turibus parap. Skubėkite—

No. 350 7 butų nuosavybė—\$74,900.

Visi po 1 mieg. 60 pėdų lotas, pilnas

rūsys, labai žemos išlaikymo kainos,

aukštos nuomos, naujas stogas ir el-

ektra. Negalima nupirkti 7 butų nuo-

savybė pigiau prie 65tos ir St. Louis.

Skambinkite dabar ir uždirbkite pi-

nigų.

No. 379. Gimnėms arba did. šeimai

— 6 kamb. pirmam aukšte su 3 mie-

gamais. Modernios medinės spintos

virtuvėj, moderni vonia, 3 kambu-

tas rūsyje, 2 atskiri įėjimai — pade-

da sumokėti mortgage. Naujas sto-

gas, krosnis ir elektra. 2 maš. gar-

su automat. atidarymu. Mūrinis bar-

becue, vandens fontanas. Namas puik-

iam stovy — dar yra įvairių prie-

dų. Č'ist in Austin. Skubėkit — skam-

binkite.

AR NORITE PARDUOTI?

Savo namą galite parduoti, tik pa-

skambinkite telefonu. Mūsų pardu-

ėjai sėkmingai jums patarnaus. Mes

jums galime padėti, nes daugiau sten-

giames. Namą įvertinimui skambin-

kite skubiai — dabar.

JIS NEKLAUSDAVO KIEK PRIEŠŲ, BET KUR JIE

Savonorių Bronių Tatarūnų
Amžinybės išlydint

A. A. Bronius Tatarūnas

Tik savaitė iki 84-to gimtadienio belikus, 1985 m. rugpjūčio 23 d. Pontiac, MI Šv. Juozapo ligoninėje mirė Lietuvos kariuomenės kūrėjas-savonoris bei Klaipėdos sukilimo dalyvis Bronius Tatarūnas.

Velionis 1901 m. rugsėjo 1 d. buvo gimęs Beržiuų kaime, Dotnuvos vls., Kėdainių apskr. Nors tebaigęs keturis mokyklos skyrius, buvo pilnai raštingas, žvalus, patriotiškai nusiteikęs jaunuolis. Lietuvos nepriklausomybės atstatymą paskelbus, savonoriu išėjo tėvynės ginti. Netrukus tapęs kavaleristu (gusarų) viršila, dalyvavo mūšiuose su lenkais ir bolševikais. Vėliau, 1923 m. pradžioje, Bronius atsirado Klaipėdos sukilėlių eilėse ir tik Klaipėdą išvadavus kario uniformą pakeitė geležinkelinko uniformą. Lietuvos geležinkelioose, Radviliškio bei Kėdainių ruožuose, dirbo iki 1939 m., o sekancius penkerius metus ūkininkavo samantų ūkely Gudžiūnuose, Kėdainių apskrityje. Dar kartą Bronius buvo paėmęs ginklą 1944 metais, bolševikams Lietuvą antrą kartą okupuojant. Bet tuomet ginkluota rezistencija greit buvo palaužta ir reikėjo tėvynę palikti.

Vokietijoje, kuriai pasibaišus, tarnavo amerikiečių darbo kuopose. Į Ameriką atplaukė 1950 m. gale ir apsigyveno su šeima Detroito. Čia dirbo pramonės darbininku, namų statytoju, staliu, geležinkelio tarnautoju. Kai daugelis į pensiją veržiamės 60 ar 62 metų sulaukęs, Bronius pensiją išėjo tik 76-rius metus užbaigęs, 1977 m.

Lietuviškoji veikloje priklausė LB Detroito apylinkei, Dariaus-Girėno klubui, ramovėnams (ilgą laiką buvo jų išdininkas), šauliams. Kuriantis Dainavos jaunimo stovyklai, buvo vienas iš stovyklos „kūrėjų-savonorių“, tik jau ne su ginklais, o su darbo įrankiais pritaikant liejės. Prenumeravo ir skaitė keletą lietuviškų laikraščių bei žurnalų. Net ir aštuntą dešimtį užbaigęs, būdavo visada greitas, linksmas, šnekus, daug kur pobūviuose matomas, iš tolo girdimas. Šeima, draugai, ir kas tik su juo į kalbas apie Lietuvos laisvės kovas įsileisdavo, girdėdavo

kartojant: „Niekada neklausdavau, su kiek priešų teks kautis, tik klausdavau, kur tie priešai yra...“ Jautei, kad tai ne tuščios pagyros, kad Bronius Tatarūnas tokiu kovotoju ir buvęs.

Rugpjūčio 25 d. vakare R.G. & G.R. Harris laidojimo namuose įvyko su velioniu atsisveikinimas. Rožinį kartu su gedėtoja sukaltėjo Šv. Antano parapijos klebonas kun. Alfonsas Babonas. Laidotuvių tinkamą psalmę perskaitė jo dukraitė Vida Skiotytė-Zambo. Laidotuvių direktorė Jolanda Zaprackienė velionio šeimai išreiškė užuojautą, padėkdamas prasmingą eilėraštį ir kvietė atsisveikinimo žodžius tarti Vytautą Kutkų, Kazimeirą Daugvydą, Kristiną Daugvydienę ir Stasį Simoliūną. Jie išryškino tauraus lietuvių laisvės kovų dalyvio asmenybę. Garbės sargyboje prie Lietuvos trispalvę apdengto karsto būdavo pamainom kūrėjai-savonoriai, ramovėnai bei šauliai. Atsisveikinimui baigiantis, vėliava buvo iškelta velionio našlei.

Rugpjūčio 26-sios ryte Broniaus kūnas nulydėtas į Dievo Apvaizdos bažnyčią, kur gedulingas pamaldas laikė kun. A. Babonas, o iš bažnyčios — į Holy Sepulchre kapines. Patebėtina, kad karstą nešė šeši velionio vaikaičiai, nes toks buvo jo palikimas.

Velionis paliko žmoną Stasę, vieną dukterį, tris sūnus, devynis vaikaičius ir devynis provaikaičius bei daug giminių.

Liūdna, kai laidojame bet kuri tautietį, nes akivaizdžiau pajuntame, kad mūsų gretos retėja. Bet daug liūdniau, kai laidojame Lietuvos laisvės kovų dalyvį, Lietuvos kariuomenės kūrėją-savonorių, Laisvės simbolį. Detroito tokie jau tik ant vienos rankos pirštų suskaitomi, visi devintą dešimtį pradėję ar įpusėję. Broniaus išėjimas jų eilutėje paliko didelę spragą. Tačiau, gyvi ar mirę, jie visada mums primins, kad laisvė veltui negaunama, kad kada nors vėl už ją reiks kovoti, kaip jie, kūrėjai-savonoriai, kovojo.

Tebūna Broniui lengva laisvos šalies žemė!

Alfonsas Nakas

DIDELĖS STATYBOS O'HARE

Chicago's O'Hare aerodrome bus įrengti keleivius vežiojantys takai, daromi kiti pagerinimai. Pravedus varžbas, paaiškėjo, kad pigiausiai tuos darbus atlikti pasisiūlė prancūzų firma Matra. Jai ir atiduodami darbai, kurių kainą 119 mil. dolerių.

DRAUGO ROMANO KONKURSAS

Dienraštis „Draugas“ skelbia trisdešimt penktąjį romano konkursą šiomis sąlygomis:

1. Romano autorius laisvai pasirenka kūrinio siužetą.
2. Kūrinys turi būti pasirašytas slapyvardžiu, o atskirame voke įrašyta tikroji pavardė, slapyvardis, kūrinio pavadinimas, autoriaus adresas ir telefonas.
3. Romanas ar kitoks dailiojo žodžio kūrinys turi būti bent 200 spaudos puslapių.
4. Pirmosios laidos teisės autorius, gavęs premiją, perleidžia „Draugo“ redakcijai spausdinti atkarpoje, leisti atskira knyga ar panaudoti abu atvejais.
5. Neradus tinkamo premijai romano, Jury komisija gali premijos neskirti. „Draugo“ redakcija tuo atveju tariasi su autoriumi, kurį ji pasirenka, atskirai dėl spausdinimo atkarpoje, išleidimo atskira knyga ir honoraro.
6. Rankraščiai siunčiami iki 1985 m. lapkričio 1 d. (pašto antspaudas) šiuo adresu: Romano konkurso komisija, 4545 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629.
7. Už geriausią romaną skiriama 3000 dol. premija.
8. Nepanaudotus ir nepremijuotus rankraščius redakcija grąžina tik autoriams atsiliepus (slapyvardžiu ar tikra pavardė) ir nurodant adresą, kuriuo kūrinių siųsti. Jury komisija bus paskelbta vėliau.

Lietuvių Bendruomenės Hartfordo apylinkės valdyba. Iš kairės: Regina Stankaitytė — politinių reikalų vedėja, Linas Banevičius — išdininkas, Zina Dresliūtė — vicepirmininkė, Saulius Dzikas — jaunimo reikalų vedėjas, Ignas Simonaitis — vicepirmininkas, Birutė Bernotienė — socialinių reikalų vedėja, Laima Šimanskytė — sekretorė, Alfonsas Dzikas — pirmininkas. Nuotr. D. Dzikienės

MŪSŲ KOLONIJOSE

Beverly Shores, Ind.

LIETUVOS DUKTERŲ SUSIRINKIMAS

Gyvenimas nežiūri į praeitį. Jis bėga vis pirmyn ir pirmyn, neatsisukdamas atgal. Taip ir Beverly Shores Lietuvos Dukterų, pergyvenusiųs dvi skaudžias mirtis ir kiek apsiraminusios, vėl ėmėsi darbo vargstančiam lietuviui padėti.

Rugpjūčio 11 d. Daugvilienė sukvietė į savo rezidenciją draugijos nares. Pradėdama susirinkimą pirmininkė priminė mirusius ir kvietė dalyves atsistoti ir tylos minute pagerbti juos. Po to ėjo svarbiausio susirinkimo dalis aptarimas — išrinkti seniūnę. Kadangi beveik visos narės yra išpareigojusios kitose organizacijose, todėl Daugvilienė turėjo gerokai pasiūlyti, kol surado sutinkančią būti seniūnę. Seniūnės pareigas sutiko pasiimti linksmą energingą ir daug žadantį Dambrauskienę. Linksmi plodamos sutikom naują seniūnę ir žadėjom jai visame kame padėti. Džiaugiamės turėdamos seniūnę, nes žinome, kad labdaros vežimas vėl gražiai riedės gerai pramintu keliu.

Ilgai negaišdama seniūnė pasiūlė greitu laiku suruošti cepelinų pietus. Susirinkusios entuziastingai pasiūlymą priėmė ir nutarė cepelinų pietus ruošti spalio 27 d. Darbų pasiūlymų turėsim dar kartą susirinkti.

Susirinkimo pirmininkė Daugvilienė pakvietė visas prie vaišių stalo ir besivaišinant prašė tęsti tolimesnį veiklos aptarimą. Gerdamos kvėpiančią kavutę, valgydamos skanius pyragus ir sriubėdamos Daugvilienės gamintu kristaliniui skaidriu vynu, tarėmės toliau. Nuo mūsų neatsilikio įvai-

rūs paukščiukai, kuriems čia pat prie lango yra pritaisyta lesykla. Netgi nykštukas mūsų nepamiršo. Pakibęs ore ir tankiai plasnodamas sparniukais, žvelgė į langą, lyg sveikindamasis susirinkusias ir linkėdamas sėkmės darbuose. Kaip mat prabėgo dvi valandos ir laikas į namučius. Dekodamos Daugvilienė už nepaprastą vaišingumą, skirstėmės.

S. S.

Hartford, Conn.

DARBŪSTUS JAUNIMAS

Prieš keliolika metų, kada Hartfordo Lietuvių Bendruomenė vadovavo vyresnio amžiaus žmonės, tai jaunimas buvo kaip ir užmirštas. Kartais buvo net primetama, kad jie nesidomi lietuviška veikla, nelanko susirinkimų ar parengimų. Manau, vyresnieji nesuprato, kad jaunimas buvo viskam pasiruošęs, tik reikėjo prie jų prieiti ir juos išjudinti.

Kiek vėliau tą padarė buvęs tuo laiku Bendruomenės pirmininkas Stepas Zabulis. Jis sugebėjo rasti bendrą kalbą, ir šandien jaunimas dirba naudingą visuomeninį darbą.

Perėjus apylinkei vadovauti Ignui Budriui, jauni-

mo jėgos buvo, sakyčiau, su-cementuotos ir šiuo metu jie visą darbo našatą pasiėmė ant savo pečių.

Šiais metais Bendruomenės valdybą sudaro prityręs darbe Alfonsas Dzikas — pirmininkas, Zina Dresliūtė — vicepirmininkė, Laima Šimanskytė — sekretorė, Linas Banevičius — išdininkas, Birutė Bernotienė — socialiniams reikalams, Regina Stankaitytė — politiniams reikalams, Saulius Dzikas — jaunimo atstovas ir Ignas Simonaitis — vyresniųjų atstovas.

Reikia pažymėti, kad visi valdybos nariai dirba nuoširdžiai ir sutartinai. Dabar valdybai prieš akis didelis darbas — tai Bendruomenės rudens balius. Programai atlikti jau pakviestas, žinomas dainos vienetas „Harmonija“ iš New Yorko ir kiti parengimo darbai eina prie galo. Vakaras — balius bus spalio 19 d. Hartfordo ukrainiečių salėje.

Šia proga norisi paminėti valdybos narę Laimą Šimanskytę, kuri tyliai dirba labai naudingą darbą. Jau keleri metai ji moko lietuvių kalbą mišrių šeimų jaunimą — net iki 25 m. amžiaus. Jų yra jau visas dešimtukas. Kitoj grupėje ji moko suaugusias, čia gimusias lietuves, kurios nori geriau pramokti lietuviškai.

DRAUGAS, 1985 m. penktadienis, rugsėjo mėn. 20 d.

5

Norėdama pati pasigilinti pedagogikoj, Laima rugpjūčio 4 - 11 d. lankė mokytojų kursus Dainavoje. Čia ji gavo daugiau patyrimo, kaip dirbti su priešmokyklinio amžiaus vaikais. Kartu jai teko padėti mas, dainas ir tautinius šokius. Reikia džiaugtis, kad Laima, be savo tiesioginių pareigų, žada ir toliau dirbti su norinčiais pramokti lietuvių kalbą.

Ig. S-tis

STELLA NORUSHIS

(pagal tėvus Lūbas)

Mirė 1985 m. rugsėjo mėn. 18 dieną. Pasiliko dideliame nuliūdime dukrė Irena Norushis. Kūnas pašarvotas Fortuna koplyčioje, 4401 S. Kedzie Ave., penktadienį, rugs. 20 d. nuo 1 iki 10 val. vak. Laidotuvės įvyks šeštadienį, rugsėjo 21 d. Iš koplyčios 10:30 val. ryto bus atlydėta į St. Richard's parapijos bažnyčią, 59ta ir Kenneth, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Resurrection kapinių mauzoliejų.

Nuoširdžiai kviečiu visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdus DUKTĖ

A. + A.

PETRUI SAKUI mirus,
senam prieteliui iškeliavus į amžinybę, jo žmoną Rūtą giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

IRENA IR LIUDAS KIRKAI
LEONIDA IR GEDIMINAS KAZENAI
ONA DANIESEVICIENE
BIRUTĖ A. VINDASIENE

EUDEIKIS

LAIOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue
Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-1

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago — 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS
LACKAWICZ

Laidotuvių direktoriai

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. — 974-4410

VASAITIS-BUTKUS

Laidotuvių direktoriai

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

LIETUVOS ATSIMINIMAI

Radijo valanda jau 40 metų tarnauja New Jersey, New York ir Connecticut lietuviams.

Kas penktadienį 11 WEVD Stoties New Yorko nuo 10 iki 11 val. vakaro. 97.9 meg. FM. Taip pat klausykite „Music of Lithuania“ programos kas anketadienį nuo 2:05 iki 3:00 val. popietį iš Seton Hall Universiteto stoties, 99.5 FM. (WSOU).

Direkt. Dr. JOKUBAS STUKAS
Weehaw, N.J. 07090
294 Smith Drive

Tel. — (201) 798-0900

LINKUVA

Šiaurės Lietuvos žvieto židyns

Redagavo dr. ALF. ŠEŠPLAUKIS

Kieti viršeliai, 336 pusl. Kaina su persiuntimu \$15.66. Illinois gyventojai dar pridėda 75 ct. taksu.

Monografijos priedas, 32 psl., 17 nuotraukų. Kaina \$2.00

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

APYLINKMUS

x JAV LB XI tarybos pirmoji sesija bus rugsėjo 21-22 d. Detroit, Mich., Airport Hilton Inn Romulus. Šios sesijos metu bus renkamas trejiems metams naujas tarybos prezidiumas, krašto valdybos pirmininkas, kontrolės komisija ir garbės teismas. Sesiją šaukia X-tos tarybos prezidiumas, kurį sudaro pirm. dr. Kazys Ambrozaitis, vicepirm. Mykolas Drunga, vicepirm. Kęstutis Susinskas ir sekretorė Birutė Jasaitienė.

x Mark Vendon iš Deltona, Florida, Čiurlionio galerijai paaukkojo vertingą savo motinos portretą, tapytą po pirmojo pasaulinio karo dail. Petro Karpoko. Čiurlionio galerija džiaugiasi praturtinusi savo nuolatinę kolekciją.

x Lietuvos Vyčių 36 kuopa paminės vyčių 70-tąją įsikimo sukaktį spalio 18 d., penktadienį, The Landmark, 6800 Archer Ave., Bridgeview, Ill. Tuo rūpinasi kuopos pirmininkas Bruce Neberieja, banketo pirmininkas John Paukštis ir sekretorė Aušra Padalino.

x Stasė Semėnienė, „Draugo“ moterų skyriaus redaktorė ir renginių komiteto narė, išplatino į „Draugo“ banketą jau tris status. Svečiai galės linksintis „Draugo“ bankete rugsėjo 28 d., šeštadienį, 7 val. Jaunimo centro didžiojoje salėje.

x „Elta“, Information Bulletin, rugpjūčio mėnesio numeris, išėjo iš spaudos ir anglų kalba duoda informacijų apie pavergtą Lietuvą ir sąžinės kalinius. Plačiai rašo apie Kopenhagą įvykusį Pabaltijo tribunolą, kur buvo penki svertimačiai teisėjai, susipažinę su Sovietų Sąjungos nusikaltimais Pabaltijo valstybėse.

x Loyolos universitetas prašo pranešti, kad spalio 3-4 dienomis bus penktos metinės nuo arkivyskupo Oscar Romero Salvadore, Centro Amerikoje, nužudymo prie altoriaus. Paskaitą skaitys C. Amerikoje didelių patyrimų turintis kun. James R. Brockman, SJ, Loyolos universitete Lake Shore Campus, 6525 N. Sheridan Rd. Paskaitos bus nuo 1 iki 5:30 val. p.p.

x Antanas Vilutis, Schererville, Ind., visuomenininkas, mūsų garbės prenumeratorius, pratęsdamas „Draugo“ prenumeratą vėl pridėjo 20 dol. dienraščio paramai. A. Vilutis ir toliau laikome garbės sąraše, o už nuolatinę paramą labai dėkojame.

x Juozas Blažys, Chicago, Ill., BALF organizacijos darbuotojas, Genovaitė Bitėnienė, Elizabeth, N.J., pasinaudodami „Draugo“ papigintu prenumeratos vėjais proga užsiprenumeravo dienraštį vieneriems metams. Juozas Blažys laišku rašo: „...atvykęs... pirkau kiekvieną dieną Draugą, bet dabar įsijungiu į prenumeratorių eilės... Sveikiname.“

x K. Donelaičio Lituanistinių Mokyklų MADU PARODA įvyks šį sekmadienį, rugsėjo 22 d., 3 val. p.p., Jaunimo centro didžiojoje salėje. Auka \$8.00. Kviečiame VISUS! Skamb. 832-6756 po 3 val. (sk.)

x Albinas Kurkulis, akcijų brokeris, dirbąs su Rodman & Renshaw, Inc., patarnauja akcijų bonų, fondų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime. Susidomėję skambinkite 977-7916. (sk.)

x „Draugo“ metiniam bankete rugsėjo 28 d., šeštadienį, 7 val. Jaunimo centro didžiojoje salėje meninė programa atliks „Dainuojančios žemaitės“, kurių jau bus 46-tasis pasirodymas. Dainuoja Bronė Stravinskienė, Dana Varaneckienė ir Aldona Underienė, joms vadovauja Kazys Skaisgirys. Taip pat dainuos Bronius Maciukevičius. Visiems akompanuos Alvydė Eitutytė.

x Sol. Praurimė Ragienė, koncertavusi trijuose kontinentuose, spalio 6 d. atliks programą Margučio rengiamame koncerte Jaunimo centre. Solistei akompanuos Manigirdas Motekaitis. Tame pačiame koncerte pirmą kartą Chicagoje pasirodys klasiškinis gitaristas Linas Dambava. Visi kviečiami atsilankyti.

x Kazys Razma iš Cicero su talkininkais rugsėjo 28 d., šeštadienį, vaišins svečius, aptarnaudamas barą. „Draugo“ banketas prasidės 7 val. vak. Jaunimo centre.

x Angelė Katelaitė - Lawler su savo sūneliu Daniumi buvo atvykusi viešnagėn pas savo mamytę Angelę Katelienę, gyvenančią Marquette Parko apylinkėse. Angelė Lawler gyvena Westminster, Md., kelioliki metai profesorijauja Community College of Baltimore. Šiais metais jai šios minėtos mokslo įstaigos buvo suteiktas pilnos profesorės poaukštis. Draugai ir pažįstami linki jai sėkmės tokiose atsakingose pareigose.

x Irena Kleinaidienė ir Sofija Plėnienė modelius rankų darbo megztus drabužius Putmano seselių rėmėjų madų parodoje spalio 13 d. Jaunimo centre. Bilietai gaunami Gifts International prekyboje.

x Anelė Šulaitienė yra Cicero Lietuvių Bendruomenės apylinkės pirmininkė, o ne Ona, kaip buvo parašyta „Draugo“ rugsėjo 17 d. laidoje korespondencijoje iš Cicero, taip pat rugsėjo 19 d. laidoje po nuotrauką iš Cicero Tautos šventės minėjimo. Už klaidą atsiprašome.

x Gediminas Balanda iš Warren, Mich., yra Lituanistinė katedrai paaukojęs tūkstantinę. Jį skaitome geradariu lietuviško reikalo ir reiškiamo dėkingumą.

x Inž. Jurgis Mikaila, Seminole, Fla., visuomenininkas, „Draugo“ rėmėjas, gražiai laimėjimų šaknelės su 25 dol. auka. Labai dėkojame už gražią auką.

x Prof. dr. Br. Kaslas, Wyoming, Pa., pratęsdamas „Draugo“ prenumeratą atsuntė visą šimtą jo paramai. Prof. dr. Br. Kasla įrašė į garbės prenumeratorių sąrašą, o už mielą auką tariame nuoširdų acū. Prof. dr. Br. Kaslas yra autorius The USSR-German Aggression Against Lithuania, kurią išleido Robert Speller & Sons, Publishers, Inc., New York, N.Y., ir The Baltic Nations - The Quest for Regional Integration and Political Liberty, išleido Euramerica Press, Pilsen, Pa. Abi knygas galima gauti „Drauge“.

x Kun. Antanas Žvinklys, Hillsboro, Wisc., pratęsdamas „Draugo“ prenumeratą, pridėjo 25 dol. dienraščio palai-kymui su priedu: „Draugos, sėkmės ir dangaus palaimos „Draugui“. Kun. Antaną Žvinklį skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką ir mielus linkėjimus nuoširdžiai dėkojame.

x Stasys Nutautas, Woodhaven, N.Y., atsuntė mokeskį už dvi „Draugo“ prenumeratas ir dar pridėjo 20 dol. auką St. Nutautą, mielą lietuviškos spaudos rėmėją, skelbiame garbės prenumeratorium, o už paramą ir linkėjimus labai dėkojame.

„Dainuojančios žemaitės“: Bronė Stravinskienė, Danutė Varaneckienė, Aldona Underienė. Vadovas — Kazys Skaisgirys.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

AMERIKOS POLITIKA IR LIETUVA

JAV užsienio politika, Lietuva ir Amerikos lietuviai — tokia tema sekmadienį, rugsėjo 15 d., Jaunimo centro kavinėje kalbėjo Linas Kojelis, Baltųjų rūmų pareigūnas etniniam reikalams. Paskaita buvo labai įdomi, įdomiai perteikta, ir pilna auditorija su įdomumu išklausė iki galo. Kojelio žodžiais, nors Vakarų Europos didžiosios valstybės karą ir laimėjo, bet savo įtaką prarado, ją užleido Amerikai. Amerika tam nebuvo pasiruošusi, laisvojo pasaulio vadovavimą teko perimti „netyčia“, be Europos pasipriešinimo. Amerika iškart išsivyravo ir Sovietų Sąjungos ketinimus: pavergti Europą ir paskui visą pasaulį. To negalima leisti. Sudarė stiprią ir patvarią sąjungą su Vakarų Europa bendromis jėgomis gintis, nors tektų paaukoti New Yorką ir Chicago.

Dažnai kyla klausimas, kodėl Amerika neišlaisvino Rytų Europos, jos negynė, nepadėjo net kai ten vyko sukilimai, pvz. Vengrijos, Čekoslovakijos, bet įsipareigojusi ginti Vakarų Europą? Vienas atsakymų gali būti ir toks, kad Amerika yra emigrantų šalis, o jos gyventojai daugiausia iš Vakarų Europos — pirmo vietą anglų, antro vokiečių, trečio airių kilmės, kai ateivių iš Rytų Europos daug mažiau, mažesnė ir jų įtaka. Vakarų ir Rytų Europos emigrantų santykis yra

x Genovaitė Bielskienė, Lighthouse Point, Fla., mūsų nuoširdi rėmėja, garbės prenumeratorė, atsuntė visą šimtą į prestatę kartu „Draugo“ prenumeratą. G. Bielskienė ir toliau laikome garbės prenumeratorė, o už auką tariame nuoširdų acū.

x Romas Ankaitis, Walnut Creek, Cal., su prenumeratoras pratęsimo atsiuntė ir 22 dol. dienraščio stiprinimui. R. Ankaičiui už mielą auką nuoširdžiai dėkojame ir kartu skelbiame garbės prenumeratorium.

x Ramūnas A. Bužėnas, Los Angeles, Cal., atsiuntė 22 dol. „Draugui“ auką ir pratęsė jo prenumeratą vieneriems metams. R. A. Bužėną skelbiame garbės prenumeratorium, o už paramą tariame nuoširdų acū.

x Stasys Griežė, Dorchester, Mass., lietuviškos spaudos rėmėjas, buvęs „Keleivio“ laikraščio administratorius, su „Draugo“ prenumeratoras pratęsimo mokesčiu atsiuntė ir 22 dol. auką. St. Griežė, mūsų garbės prenumeratorių ir toliau laikome garbės sąrašuose, o už paramą nuoširdus acū.

10:1. Antra, atominiam amžiuje laisvinti tautas karu būtų absurdas ir savizudystė.

Bendri principai matyti laisvą Rytų Europą Amerikos politikoj nesikeičia, bet praktiškai toji politika keičiasi su prezidentų pasikeitimu. Čia paskaitininkas paminėjo, kaip nuo Trumano laikų Rytų Europos išlaisvinimo idėja mažiau rado vietos Amerikos politikoje. Buvo prieita net iki to, kad Kissingeris, sovietų Gromyko įtaigujamas, nebėrėjo net pasirašyti po atsisakymo Vasario 16 proga, o prez. Fordas atsisakė susitikti su Solženicinu. Kitaip reikalai ėmė klostytis Carterio laikais, kai jis iškėlė žmogaus teisių pažeidimus, ir dar aukščiau kreivė pakilo mūsų naudai dabartinio prezidento Reagano kadencijoje, kad net visoms Jungtinių Tautų delegacijoms buvo įteikti pareiškimai apie Pabaltijo okupaciją.

Ką mes galime ir turime daryti? Palyginti su kitom mažom tautom, kurios savo veikla Amerikos viešajam gyvenime daro daug įtakos, mūsų vaidmuo labai menkas. Proporcijai toli atsiliekame nuo žydų, italų, gruzinų. Tos tautybės naudojasi amerikiečių ekspertų patarnavimu ir daug ko pasiekia. Lietuviai Amerikos valdžiai rūpesčių nesukelia, ir tai negerai. Kai kada mes darome ar ką nors kalbame taip, kad tik nesuerezinus Valstybės departamentu, nepareikalavus ko nors per daug. Reikia reikalauti daug. Reikia taip pat labai vieningos laisvinimo organizacijos vadovybės. Vlikas savo laiku atitiko tautos interesus, atliko labai reikšmingus darbus, bet nenori prisitaikyti prie dabarties reikalavimų ir liko tik viena iš organizacijų. Mes turime moralinio ir intelektualinio aukso rezervą, bet nemokame juo pasinaudoti. Latviai, kurių Amerikoje yra daug mažiau,

Washingtono turi du gerai apmokamus specialistus vadovavimo, informavimo reikalui, o mes daug gauseni neturime nė vieno. Dirba, teisybė, sunkiai ir nuosirdžiai daug gerų lietuvių, bet visi jie mėgėjai idealistai, dirba atliekamu nuo savo pareigų metu. Reikia reformuotis, neatsilikti nuo kitų, įtraukti daugiau jaunų žmonių.

Buvo ir paklausimų. Paskaitą surengė Lietuvių fronto bičiulių Chicago sąbūris. Vakaronei vadovavo sambūrio vicepirmininkė Lino sesuo Daina Kojelytė. Po paskaitos buvo pasivaišinimas, pasikalbėjimas. Rengėjai jokia forma neėmė nei įėjimo mokesčių, nei aukų. G.

PRIEŠ LB TARYBOS SESIJĄ

JAV LB Vidurio Vakarų apygardos išrinktųjų XI tarybą pasitarimas vyko rugsėjo 4 d. Jaunimo centre. Į pasitarimą taip pat buvo pakviesta ir keletas spaudos darbuotojų. Lietuviška visuomenė turi teisę žinoti, kas yra jos vardu daroma, tad spauda turi būti informuojama. Pasitarimui sėkmingai vadovavo Kazys Laukaitis. Visi dalyviai turėjo progos kalbomais klausimais pasisakyti, ir vyko darnios diskusijos. Išrinktieji atstovai buvo painformuoti apie XI tarybos sesiją, kuri šaukiama rugsėjo 21-22 d. Detroit. Buvo iškilusios diskusijos dėl pačios vietos parinkimo. Br. Nainys gan stipriai pasisakė, kad tinkamiausia vieta tokiai sesijai būtų buvusi Jaunimo centras Chicagoje. Chicago duoda daugiausiai atstovų, taip pat gal sesijoje būtų galėjusi dalyvauti ir plačioji visuomenė, kuri domisi LB veikla. Sesijai vykstant Detroito ir atokiau nuo lietuviškų rajonų, ne tik visuomenė negalės dalyvauti, bet negalės dalyvauti ir kai kurie atstovai. Sesija vyks Airport Hil-

Marijos ir inž. Antano Rudžių sodyboje. Iš kairės: A. Rudis, B. Briedienė, Maria Rudienė ir dr. A. Prunskienė.

Nuotr. S. Semėnienės

IŠ ARTI IR TOLI

JAV

— Solistė Daiva Mongirdaitė dainuos St. Peterburge, Fla., lapkričio 8 d. lietuvių klube Lietuvių Fondo vėjais užbaigtuvėse. Įnašus įteikti jau dabar galima Lietuvių Fondo atstovei Janinai Gerdvilienėi.

— A. a. Feliksas Gabalis, 95 metų amžiaus, mirė rugpjūčio 5 d. Phoenixe, Ariz. Visą laiką gyveno Bronės Strikauskienės, kurios dėdė jis buvo, ir jos šeimos prižiūrimas. Velionis buvo kilęs iš Tirkšlių par., Mažeikių apskr. Į Ameriką atvyko nejaunus, todėl mažai tegalėjo dirbti. Bet gavo pensiją ir laikėsi Strikauskų šeimoje. Palaidotas iš St. Agnės bažnyčios Šv. Pranciškaus kapinėse.

— Kun. K. Pugevičiaus vadovaujama maldininkų ekskursija rugpjūčio 25 d. aplankė Amerikos Kankinių šventovę Ariesville, N.Y. Buvo didelės būrys lietuvių iš New Yorko ir kitų miestų, kurie nešė kryžių, turėjo pamaldas, vaikščiojo Kryžiaus keliu. Buvo būrys amerikiečių, kurie stebėjosi lietuvių pamaldumu ir kultūringumu pamaldose. Kun. K. Pugevičius pasakė pamokslą lietuviškai ir angliskai, vadovavo koncertacinėms šv. Mišioms, kuriose dalyvavo daug lietuvių ir amerikiečių kunigų.

— Kelionė laivu už taiką ir laisvę buvo rodoma Švedijos televizijoje rugpjūčio 19 ir 22 d. Kaip rašo „Europos Lietuvis“, tai labai gerai paruoštas reportažas apie pabaltiečių jaunimo kelionę Baltijos jūroje, Kopenhagos tribunolą, demonstracijas Helsinkyje ir Stockholme. Tokios palankios Pabaltijo

valstybės programos niekad Švedijos televizijoje nebuvo rodoma. Tas filmas bus rodomas Baltų Laisvės lygos renginyje Los Angeles lietuvių namuose spalio 5 d., kada bus įteiktas žymuo Lietuvių Katalikų Bažnyčios Kronikai.

— „Prezidento ir Kongreso pareiga suvaldyti OSI“ rugpjūčio 15 d. rašo „The Scranton Times“ vedamasis. „Ar nebūtų baisu, jei net vienas nekaltas asmuo, gyvenęs Amerikoje ir apkaltingas nacių laikotarpiu nusikaltimais Europoje, būtų ten išsiųstas priešų teismui“. Bet ar nėra baisu, kad kažkokių jėgų OSI apkaltingas, bet teismo išteisintus žmones šiame krašte vis tiek baudžia mirties bausmę? Pastaruoju metu dvi teroristų bombos taikė į tokius asmenis. Vienas buvo užmuštas, antras išliko gyvas. Kaip rašo „The New York Times“ rugsėjo 7 d., viešą pasitenkinimą šiais teroristiniais veiksmais pareiškė Mordechaj Levy iš Jewish Defence Organization ir rabinas Meir Kahane, Jewish Defense League įkūrėjas ir dabartinis Izraelio parlamento narys.

— Angelė ir Romas Nelsai, Fullerton, Calif., rugsėjo 18 švenčia vedybinio gyvenimo 25 metų sukaktį. Nelsai išaugino tris dukreles, kurios jau talkina tėvams lietuviškuose darbuose. Angelė išrinkta JAV Lietuvių Bendruomenės Vakarų apygardos pirmininke. Rugsėjo 21-22 d. dalyvaus JAV LB XI tarybos sesijoje Detroit. Iš tos apygardos į sesiją taip pat vyksta visi kiti išrinktieji tarybos nariai: Rita Bureikaitė, Tadas Dabšys, Juozas Kojelis ir Vytautas Vidugiris.

ton Inn, 31500 Wick Road, Romulus Mi. 48174.

Buvo pageidauta suaktyvinti ir stipriau remti pastangas kovoje prieš OSI išpuolius. Didelė dalis diskusijų vyko LB organizaciniais klausimais apie įvairių LB organų priklausomybę ir jų teises. Tie klausimai nėra plačiai visuomenei įdomūs, bet tik tiems, kurie yra gerai susipažinę su LB įstatais ir seka jų vykdymą. Birutė Vindašienė palietė jaunimo ir Jaunimo sąjungos veiklą. Jaunimas yra mūsų ateitis, tad ir kreipiame į jį daug dėmesio. Ivaizriems Jaunimo sąjungos renginiams yra skiriamos nemažos sumos. Dalis to vadinamo „jaunimo“ turi geras tarnybas ir savus vaikus augina, tačiau jų visokiai veiklai paremti vis daieromasi į tėvų ir senelių pusę. Tema labai aktuali, nežūrint, kiek tuo klausimu yra kalbama, padėtis nesikeičia. Taip pat susirinkusieji apgailestavo, kad per rinkėjų neapsiūžūrėjimą nebuvo į tarybą išrinkta darbšti ir sumani darbuotoja Marija Remienė. Ji buvo gerai susipažinusi su revizijos komisijos darbais, ir jos bus pasigendama.

Reikia tikėtis, kad XI tarybos pirmoji sesija bus sklandi ir darbinga. Taip pat visuomenė pageidauja, kad mūsų veikloje būtų ko mažiau trinties. Energiją reikia sunaudoti lietuviškos veiklos darbuose.

J. Z.

BALFO 5-TO SKYRIAUS SUSIRINKIMAS

Pereitais metais, t.y. 1984 spalio 12 d., sumaniam ir energingam 5 sk. pirmininkui a.a. Juozui Mackevičiui amžinbėn iškeliauvus, jo pareigos atiteko valdybos vicepirmininkui Paskevičiui. Manau, kad dėl amžiaus ir sveikatos Paskevičius atsisakė šių pareigų. Kad nenukentėtų Balfio 5-tas sky-

rius, sumanus Balfio apskrities valdybos pirmininkas Stasys Vanagūnas rugsėjo 6 d., penktadienį, 5 val. po pietų parapijos salėje sušaukė visuotinį narių susirinkimą, į kurį dėl kaitros, nes termometras rodė 90 laipsnių, tesusirinko tik apie trys dešimtys asmenų. Susirinkimą atidarė ir pravedė Stasys Vanagūnas, sekretoriavo Ostrauskas. Pranešimus padarė išdinininkas J. Blažys. Be aukų surinkimo duomenų, J. Blažys pažymėjo, kad pereitais metais negrįžtamai išėjo 23 asmenys, iš kurių labai žymūs Balfio veikėjai: A. Kareiva, J. Mackevičius ir kiti. Visi mirusieji buvo pagerbti atsisojimu. Pereito susirinkimo protokolą nebuvo skaitytas. K. Povilaitis perskaitė kontrolės komisijos aktą, kuris atitiko išdinininko pranešimą. Pirmininkaujantis pastebėjo, kad rinkliava prie bažnyčios, įvykusi gegužės 25-26 dienomis, davė rekordinį skaičių. Buvo surinkta 1,788 dol.

Kada buvo paliestas valdybos rinkimų darbotvarkės punktą, reikėjo visiems pagaltoti. Bet nereikėjo ilgai galvoti. Visi susirinkimo dalyviai paprašė apskrities valdybos pirmininką Stasį Vanagūną baigti šią kadenciją, einant pirmininko pareigas. Tokiu būdu valdyba susideda: S. Vanagūnas, J. Blažys, J. Kavaliauskas, A. Zaura, A. Kleiza, Sasnauskienė ir A. Repšienė.

Kontrolės komisija paprašyta paliko ta pati. Centro valdybos išdinininkas K. Čepaitis nuoširdžiai padėkojo nariams, valdybai ir St. Vanagūnui už sutikimą baigti šią kadenciją.

Visi susirinkimo dalyviai noriai sutiko rinkti aukas spalio mėn. piniginių vėjais proga. Tuo ir buvo baigtas, nors negausus, trumpas ir sėkmingas susirinkimas.

A. Repšienė